

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

ŚWIĘTO CHRYSTUSA-KRÓLA

Święto Chrystusa-Króla przypada dziś, w niedzielę, jako ostatnia w październiku. Idea Królestwa Chrystusowego, którą Kościół katolicki stale stawia przed oczyma rodzaju ludzkiego, znalazła w tym święcie mocny wyraz. W dzisiejszych czasach wobec wzmożonej działalności szatańskich sił bezbożnictwa i komunizmu przeciw Kościołowi jest potężną manifestacją świadomej woli święta katolickiego.

W dn. 22 grudnia 1925 r. ukazała się w piśmie watykańskim: „Acta Apostolicae Sedis” encyklika Ojca św. Piusa XI, wystosowana do biskupów całego świata katolickiego z datą dn. 11 grudnia tegoż roku, ustanawiająca w całym Kościele katolickim „Święto Chrystusa-Króla” na ostatnią niedzielę października każdego roku.

Już dawno pisma katolickie wyrażały gorące pragnienie, aby z wyżyn Stolicy Piotrowej padło zaznaczenie „Królewskich praw Chrystusa”. Wobec postępów bezbożności, pomieszczenia pojęć moralnych, zaniku sumienia i podeptania Dekalogu w życiu publicznym i państwowym, przerażone narody katolickie domagały się dla uzdrowienia życia ogłoszenia za niezmiennie obowiązujące nigdy nie przemijających praw Chrystusa, zawartych w Ewangeliach.

„Laicyzacja” życia publicznego, jako skutek odłączenia Kościoła od państwa, która doszła we Francji do skutku i święci do dziś swoje smutne postępy, da się sprowadzić do trzech punktów: negacja Boga, ubóstwienie państwa, usunięcie z życia państwowego i publicznego wogóle wszelkich oznak i objawów religijnych. Państwo laickie, czyli świeckie nie może ścierpieć osób urzędowych, spełniających praktyki religijne, objawów kultu na zewnątrz świątyni, posługi duchowieństwa w szpitalach, szkołach (nauczania religii), w wojsku (kapelanie), krukcyfiksów w salach sądowych, szkolnych, koszarach, parlamentach, mszy św. na uroczystości narodowe, otwarcie izb, szkół, szpitali, w wojsku, na okrętach, wszelkich poświęceń kościelno-religijnych, pogrzebów z emblematami religijnymi, duchowieństwem, mszą św. dla zmarłych osób urzędowych, cmentarzy wyznaniowych (szczególnie katolickich) procesy publiczne, dzwonienia w kościołach i t. p. Tak się to przedstawia w życiu praktycznym.

Otóż powiada Ojciec św. w encyklice, zwanej od pierwszych słów: „Quas primas” im bardziej Imię Zbawiciela pomija się milczeniem, tem większy na Jego wyznawców ciąży obowiązek, aby nie dopuszczać przez ciągłe przypominanie światu królewskich praw Chrystusa i Jego Ewangelii, która powinna być wiele lana w życie prywatne i publiczne we wszystkich ich przejawach.

Ojciec św. wyznaczył to święto, jako główne i urzędowe Akcji Katolickiej, której zadaniem jest wprowadzanie Ewangelii w życie. Msza św. i oficjum brewiarzowe w podniosłych wyjątkach z Pisma i w modlitwach te prawdę głoszą.

Święto Chrystusa-Króla jest uroczystością wszystkich katolików, a szczególnie tych, co zaciągnęli się w szranki organizacyjne Akcji Katolickiej. Święto Chrystusa-Króla to wielkie święto całego Narodu i Państwa, dla którego bezbożnictwo i komunizm są grabarzami niepodległego bytu i kultury chrześcijańskiej.

Święto Chrystusa-Króla jest uroczystym rozpoczęciem pracy katolickiej przez rok cały. Na każdy rok Najdosłójniejszy Episkopat polski zorganizował pracę. Na ten rok mamy podane za zadanie bardzo aktualne, temat o wielkiej doniosłości, a mianowicie: „Duch Chrystusowy w szkole i wychowaniu —

podstawą odbudowy narodów”. Mamy podjąć pracę, aby w szkole i wychowaniu młodego pokolenia panowały chrześcijańskie zasady. I do Polski przenikać poczęły złowrogie „nowinki” wolnomyślicielskie i bezbożnicze, które usiłują spacyfikować duszę młodzieży, doprowadzić do zamętu społecznego, na którym usadowi

podmalały odwieczne zdrowe zasady, aż cały gmach się zarysował i grozi dziś kompletną ruiną. Nie pomogły nawoływania Kościoła, bo, niestety, ze smutkiem przyznać musimy, że i katolicy, wierni Kościołowi, nie doceniali grozy położenia i z lekkomyślną obojętnością przechodzili obok systematycznej depr-

wchodzą ze złem, z bezbożnictwem i wolnomyślicielstwem w układy i niejednokrotnie stają się nieświadomymi narzędziami wszechświatowej rewolucji komunistycznej.

Są również tacy, i to wśród katolików, którzy pomimo ciągłych nawoływań Kościoła, nie idą za jego głosem i jak owi nieszczęśliwi katolicy hiszpańscy, nie stosują jego wskazań do siebie, przeciwnie traktują je jako zbyt surowe i rygorystyczne.

Otóż święto Chrystusa-Króla ma cełwznieść i praktyczny — otworzyć oczy tym, którzy są zaślepieni, rozbudzić drzemających i ospałych, wreszcie wezwać zorganizowanych w apostołskim szyku Akcji Katolickiej, by, nie paktując ze złem, wydali bój wrogowi, zagrażającemu duszy młodego pokolenia i wygrali. Hasłem naszym: „Duch Chrystusowy w szkole i wychowaniu — podstawą odbudowy narodów”. R...

List Pasterski na święto Chrystusa-Króla

Z racji święta Chrystusa-Króla Najdosłójniejszy Arcypasterz diecezji częstochowskiej J. E. ks. Biskup dr. Teodor Kubina wydał list pasterski, który zamieścił kazania odczytany zostanie z ambon we wszystkich kościołach naszej diecezji dziś, w niedzielę, dn. 25-go października r. b.

Na wstępie pełnego głębokich myśli listu pasterskiego Najdosłójniejszy nasz Arcypasterz stwierdza, że:

„Święto Chrystusa-Króla, które dziś obchodzimy, nabrało w obecnej dziejowej chwili szczególnego znaczenia. Jest ono niejako hołdem wiernych dla Chrystusa, ale wezwaniem ludzkości do zajęcia jasnego stanowiska w walce o nowy świat.

W walce tej, która po wielkiej wojnie toczy się na całej ziemi we wszystkich niemal dziedzinach życia, coraz wyraźniej i świadomie ludzkość dzieli się na dwa fronty, na front Chrystusowy i front antychrystusowy. Coraz jaśniej bo wiemy ludzkość zdaje sobie z tego sprawę, że nowy świat, za którym wszyscy bez różnicy tęsknią, zależy od odpowiedzi na to jedno, najistotniejsze dla człowieka pytanie: Czy Chrystus jest Synem Bożym, Panem i Zbawicielem świata, albo czy nim nie jest. Jeżeli nim jest, wtedy — jest to nieublagana konsekwencja — trzeba nowy świat budować według Jego prawa, jeżeli zaś nim nie jest, wtedy bez Niego, bez Jego prawa. Stąd walka o nowy świat z konieczności stała się walką o Boga, walką o Chrystusa.

A dalej: „Walka między tymi obozami doszła dziś do najwyższego napięcia, stała się bezwzględna, bezkompromisowa. Inaczej też być nie może; bo w walce o Boga, o Chrystusa, a temsamem o najgłębszą treść, o najwyższy cel naszego życia, o właściwe dobro społeczeństwa ludzkiego nie może być kompromisu. Stwierdził to już sam Chrystus Pan, kiedy powiedział: „Kto nie jest ze Mną, przeciw Mnie jest, a kto nie zgromadza ze Mną, rozprasza” (Luk. 11, 23). Więcej, niż kiedykolwiek te twarde słowa Chrystusa dziś obowiązują, wymagają od nas, byśmy z nich wyciągnęli wszystkie konsekwencje. W tej decydującej walce o Chrystusa, a temsamem o losy całej ludzkości nikomu nie wolno stać na uboczu, zachować neutralności, lub wahać się między jednym a drugim frontem. Trzeba zająć stanowisko jasne, zdecydowane, bezkompromisowe: albo za Bogiem i za Chrystusem, albo przeciwko Bogu i przeciwko Chrystusowi, albo za Królestwem Chrystu-

U STÓP CHRYSTUSA - KRÓLA.

się tylko pogański komunizm.

Przykład Francji, która szamoce się w płataniu sprzecznych kierunków, idących często na lep komunizmu, która tylko dzięki resztkom dawnej tradycji chrześcijańskiej nie wpadła dotąd w szpony pełnej anarchii, — przykład Hiszpanii, która plawi się w krwi bratniej i niszczy cywilizacyjny dorobek wieków — jest tak bolesnie pouczający, że tylko ślepi i zacieklci wrogowie ładu społecznego mogą nie widzieć grozy położenia.

Ale dlaczego tak się dzieje we Francji i tak się stało w Hiszpanii? — Odpowiedź prosta. Przez lata całe, dwa trzy pokolenia ostatnie do szkoły i do wychowania wdierały się prądy bezbożnicze i wolnomyślicielskie i kropla za kroplą

wacii młodzieży.

Dopiero dziś się ocknęli. Dopiero dziś wyciągają ręce po ratunek i szukają środków zaradzenia znu!

Stąd dla nas groźna przestroga!

Polska, której gmach państwowy wznosi się pomiędzy dwiema potęgami, obcy mi jej duchem i tradycją, jeżeli chce się ostać i utrzymać swój byt niezależny i własną cywilizację, musi wyraźnie oprzeć się o zasady katolickie w szkole i w wychowaniu. Nie wolno jej ani na jotę od nich odstąpić, lecz przeciwnie, wszystko to, co by mogło je osłabić, bezwzględnie i całkowicie od siebie musi odsunąć.

Niestety, nie wszyscy Polacy na tym stanowisku stoją. Są bowiem tacy i to nawet wśród nauczycielstwa, którzy

Na CAŁE ŻYCIE

— oto tytuł nowej, pięknej powieści, której druk rozpoczynaemy już w dzisiejszym numerze „Gonia Czestochowskiego”.

Powieść z życia artystów filmowych, pióra znanej autorki Haliny Zaborowskiej, zainteresuje wszystkich Czytelników.

Czytajcie więc nową powieść w „Goncu”!

sowym na ziemi, albo za królestwem antychrystusowym, szatańskim.

Konsekwencję się wyciągnął bolszewicy. Oświadczenie się przeciwko Bogu i przeciwko Chrystusowi, zwałaczą Go z całą bezwzględnością, zwałaczą Go na całym świecie, zwałaczą Go we wszystkich dziedzinach życia. Nie dość na tym, że sami wyzyli się wiary, odmówili posłuszeństwa Bogu, chcą jeszcze od Niego oderwać i zwrócić przeciwko Niemu całą ludzkość. Nie dość na tym, że próbują budować nowy porządek w Rosji bez Boga, bez Chrystusa, chcą ten bezbożny porządek narzucić całemu światu. W nienawiści swej do Boga chcą zniszczyć na ziemi, w sercach i życiu ludzkim wszystko wogóle, coby Boga przypominało. Bóg według ich zamiarów ma zniknąć ze świata, nie ma po Nim pozostać ani śladu. Stał, jak wykazywał ich czyn w Rosji, Meksyku, a ostatnio w Hiszpanii, z iście szatańską nienawiścią, bez względu na dobro ludzi i narodów, niszczyć kościoły i klasztory, krzyże, relikwie i obrazy święte, mordując księży, zakonników i siostry zakonne, prześladować w najokropniejszy sposób katolików, jak wogóle wszystkich, którzy w Boga wierzą. W bezbożną swą akcję, w bezbożny swój front otworcie i pod różnymi pozorami, terorem i podstępem próbują wciągnąć najszerze masę wszystkich narodów. Ze sprytną przewrotnością przy tym wyszukują bezsprzeczny fakt nędzy, w której dziś znajduje się wielka część ludzkości, twierdząc, że ta nędza, jak wogóle wszelkie niesprawiedliwości na ziemi, są skutkami nauki Chrystusowej i działalności Jego Kościoła świętego. Jest to oczywiście nieprawda, bo nie dlatego powstała nędza na świecie i wytworzył się nieporządek w stosunkach ludzkich, że ludzie wierzyli w Boga, żyli według nauki Chrystusowej i w Kościele Jego się łączyli, ale przeciwnie dlatego, że Boga opuścili, oddalili się od nauki Chrystusowej i paraliżowali działalność Kościoła św. Ale masę doprowadzone do rozpacz wskutek biedy, łatwo mogą ulec tej bezbożnej, sprytniej agitacji.

Czy zwycięży front bezbożny? Czy uda mu się stworzyć świat bez Boga, bez Chrystusa, bez Kościoła, bez duszy, bez wieczności, bez miłości? Nie zwycięży i nie stworzy takiego świata, bo ani Boga, ani Chrystusa, ani Kościoła ze świata usunąć nie można. Bóg jak był, tak jest,

tak zawsze będzie Panem świata, Panem życia i śmierci. Chrystus jak był, tak jest, tak zawsze będzie dla ludzkości „drogą, prawdą i żywotem“ (Jan 14, 6), a Jego Kościoła św. ani „bramy piekieł nie przemogą“ (Mat. 16, 18). Tą lub inną drogą, prędzej czy później — to zależy od Jego woli — Bóg zawsze zwycięży, bo jest mocniejszy, niż szatan i front szatański. A z Bogiem zwycięża, którym Mu pozostali wiernymi, skupiając się pod sztandarem Chrystusa Zbawiciela w Jego Kościele, tworząc front Boży, front Chrystusowy.

Trzeba więc wrócić do Boga i Jego prawa. Żydowskiemu hasłu, które przejął materialistyczny kapitalizm, a po nim komunizm: „No lumus hunc regnare super nos“ — „Nie chcemy, aby Chry-

Puder BEBE SZOFMANA

CHEŁDZI, KOŁ
ZAŁOŻENIA
U DZIECI

stus królował nad nami“ (Łuk. 19, 14), trzeba przeciwstawić hasło: „Króluj nam Chryste!“ Pójdźmy za Tobą! Według Twojego prawa chcemy odbudować świat, chcemy stworzyć na ziemi Twoje królestwo!

Pisząc o niebezpieczeństwie komunizmu, Najdosłotniejszy nasz Arcypasterz stwierdza:

„Kto popiera komunizm, kto stoi w szeregu frontu antychrystusowego, ten nie tylko jest wrogiem Chrystusa i Jego Kościoła św., ten jest także wrogiem narodu i państwa polskiego.“

W dalszym ciągu list pasterski, mó-

więć o wierze św., jako jednej z najistotniejszych sił naszych, przytacza z radością, że Narod Polski skupia się pod sztandarem Chrystusa-Króla.

„Świadcząc o tym potężne manifestacje, jakie tego roku odbyły się w naszej Częstochowie u stóp Królowej Korony Polskiej. Od dawnych lat nie było tak masowego napływu pielgrzymek z całej Polski na Jasną Górę, jak właśnie w tym tak krytycznym roku. Napewno liczba pielgrzymów znacznie przekroczyła milion. A było to nie zwyczajne, tradycyjne pielgrzymki, lecz raczej dobrze zorganizowane wojsko bojowników Chrystusowych, które w karnych szeregach przybyło do tronu Królowej Polski. — A przybyły nie tylko, aby się pomodlić, ale świadome wzniosłego celu: aby Jej Słudować, że pod sztandarem Chrystusa-Króla. Jej Syna Boskiego, chcą podjąć zdecydowaną walkę o Królestwo Chrystusowe. Takie słuby złożą w uroczystość Zielonych Świątek naszej Diecezji zorganizowana w Akcji Katolickiej. Takie słuby złożą w maju 20,000 młodzieży akademickiej, a we wrześniu zgórą 100,000 katolickich kobiet, zorganizowanych w ogólnopolskim Związku Katolickich Kobiet. Takie słuby złożą 300 tysięcy katolików, zebranych na Jasnej Górze 26-go sierpnia z okazji Plenarnego Synodu Polskiego Episkopatu. Takie słuby złożą nieprzeliczone masy, zebrane u stóp naszej Pani i Królowej w uroczystość Jej Wniebowzięcia a tak samo Jej Narodzenia.“

A słuby te, złożone na Jasnej Górze, powtórzą dziś, w święto Chrystusa-Króla, liczne miliony Polaków we wszystkich parafiach. Wszędzie dziś, jak Polska druga i szeroka, we wszystkich miastach i po wszystkich wsiach, gdziekolwiek tylko istnieje Kościół Chrystusowy, odezwie się potężny głos ludu polskiego: „Króluj nam Chryste!“ — wzniesie się pieśnią do nieba przysięga: „My chcemy Boga!“

Rozwinięszy szeroko zadania i prace Akcji Katolickiej, Najdosłotniejszy nasz Arcypasterz, przytacza, tegoroczne hasło dla działalności Akcji Katolickiej: „Duch

Do walki z 7-mą zimą kryzysu

Zima wielokrotna trudności bytowania większości ludzi w Polsce i na całym obszarze naszego pasa klimatycznego. Myśl o zaopatrzeniu dzieci w ciepłe okrycia, o drzewie i węglu na opał napelnia trwogą niejedną głowę rodzinną pracującą. Możemy sobie wyobrazić, jak tragicznie wyglądać musi ta sprawa w rodzinach bezrobotnych.

Trudności zimowego bytowania bezrobotnych jeżeli je brać w skali ogólnokrajowej, zwiększają się tym bardziej, że wzrasta gwałtownym jednorazowym skokiem i liczba bezrobotnych.

W miesiącach letnich bezrobotni wraz z rodzinami stanowili 600 tysięcy osób, w ciągu listopada i grudnia liczba ta urosła do miliona. Kończą się roboty publiczne, finansowane przez Fundusz Pracy, kończą się roboty sezonowe, prywatne, państwowe i samorządowe. Tysiące murarzy, brukarzy, cieśli, drwali i piaskarzy i przede wszystkim robotników niewykwalifikowanych mroź odpedzi od pracy, pozbawi ciepłej strawy — właśnie wtedy, kiedy najwięcej jest potrzebna. Drobną część z nich może znaleźć pracę w innym fachu, oczywiście gorzej płatną, dorywczą, część niewielką — może liczyć na pomoc rodziny i przyjaciół, ale ogromną większość — to ludzi, którym zagląda w oczy śmierć głodowa lub zamrażanie w jakimś zaułku.

Zima obecna — siódma zima kryzysu — jest szczególnie groźna, wymaga specjalnej ofiarności społeczeństwa pracującego i zarabiającego w niesieniu pomocy społeczeństwu pozbawionym pracy i głodnych. Pomoc trzeba oprzeć na szerokich podstawach, zmobilizować do walki z głodem wszystkich.

Dotychczasowa akcja, prowadzona przez Fundusz Pracy nie może wystar-

czyć podczas obecnej zimy. W roku ub. akcja objęła około 900.000 osób. Obecnie musi objąć większą liczbę osób i zasięgić żywnością i odzieżą obficie, niż w latach ubiegłych. Dlatego wysiłki muszą być wielokrotnie jak decydujący atak wojenny, który ma przynieść zwycięstwo. Dlatego właśnie podjęta została szeroka akcja społeczna.

Dlatego nadchodząca zima jest specjalnie ciężka dla bezrobotnych?

Ludziom, którzy od sześciu lat nie pracowali, albo mieli pracę dorywczą, wyczerpały się wszystkie rezerwy, biedne graty robotnicze powędrowały do handlarza, lub lombardu, z którego nigdy nie wróca, wszelkie źródła pożyczek zostały wyczerpane, dzieci, które siedem lat temu były niemowlętami, obecnie dorosły — trzeba je ubrać, dać jeść i postać do szkoły.

Ostatnio wytrzymałość ludzka przekracza już granice.

A jednocześnie pamiętać musimy o fakcie innym — pocieszającym: wszystko zapowiada, że zima nadchodząca będzie przełomową zimą kryzysu. Opuśczenie rąk w takim momencie byłoby błędem nie do darowania.

W obecnej akcji pomocy zimowej znane słowa pieśni: „dodaje sił wędrowki kres“ powinny nam rzeczywiście dodawać sił.

Pamiętajmy, że walka będzie trwała całe 5 miesięcy, że nie ograniczy się do jednorazowego mniej lub więcej efektownego gestu. Składać będziemy dobrowolny podatek na głodujących, od ust sobie odejmując nie z fantazji, nie pod wpływem nagłego odruchu litości, lecz z pobudek społecznego obywatelskiego uświadamienia, z „płomienniej, nieustannej i tworzącej miłości brata dla brata“.

Niech to będzie naszym „punktem honoru“ narodowego na najbliższy okres.

praca dla drobnego w. m. m.

KOWALSKINA

dotyczy się pracy umiarkowanej

BOLACH GŁOWY

Z TYGODNIA NA TYDZIEŃ.

Na barki społeczeństwa miejscowego spada nielada ciężar. Dwadzieścia tysięcy złotych wycisnąć w ciągu miesiąca sześciu miesięcy i tylko na specjalny cel pomocy zimowej bezrobotnym, będzie to w naszych stosunkach słabego obrotu pieniężnego i znikomych zasobów materialnych dziełem wielkiego znaczenia społecznego.

Na szczęście wierzymy, że ten nowy ciężar uniemyśmy, gdyż napotkaliśmy na wielkie zrozumienie i współzudzie dla doli bezrobotnych, dla ich rodzin i dzieci.

Na zew najwyższych władz w stolicy potworzyły się już w całym państwie Komitety niesienia pomocy zimowej, w rzędzie których stanęła i nasza Częstochowa i nasz powiat częstochowski, — stanęły w orydku, by nakarmić i wyżywić łącznie ze 40 tysięcy osób w ciągu sześciu miesięcy. Na „dożywienie“ zaś tej masy ludzkiej, przewidziane jest zaledwie 325 tysięcy złotych, t. j. po 6 złotych na głowę na 6 miesięcy. I to będzie dopiero zagadką Komitetów lokalnych, jak wyżywić, czy dożywić lub udzielić niezbędnej zapomogi, gdy na głowę w ciągu tego okresu czasu będzie do dyspozycji aż 6 groszy na jeden dzień.

Dla ofiarodawców 250 tysięcy z miasta i 75 tys. zł. z powiatu, to wielkie sumy, tymczasem dla bezrobotnego i jego rodziny, to jest wszystkiego 6 groszy dziennie na osobę.

Czy wobec tak nędznej zapomogi na jednostkę znajdzie się ktoś z nas, który śmiałyby odmówić nalożonej na niego

daniny? Śmiałyby odmówić datku paru groszy, za które musi żyć nieraz cała rodzina w ciągu jednego długiego, mroźnego i ciemnego dnia zimowego.

Ludzie dadzą — dwa razy dadzą — jak dawali na skarb narodowy, jak dawali na pożyczkę narodową i na wszelkie inne, które nie zięły ich nadziei. — Dadzą wszyscy, bo doskonale każdy odczuwa nieszczęście bezrobocia i jego skutki, lecz zarazem pragnęliby widzieć owoce swych ofiar, swej pracy i poświęcenia dla bliźnich, bo taka już jest natura ludzka, że pragnie mieć to zadowolenie. — Pragnie widzieć postęp i skutki dobrego, nie destrukcyjnego, bezradności i wiecznego pragnienie tego, czego u nas jest poddostatkim, co woła, prosi i przeklina. A tym jest bezrobocie — gdy roboty pełno. Gdy brak dobrych dróg, tanich i lądnych mieszkań robotniczych, gdy potrzeba na gwałt regulacji rzek, potoków, spławnych kanałów i t. p. niezbędnych potrzeb przy nowoczesnym bycie i rozwoju miast i wsi polskiej.

Podobno na posiedzeniu Komitetu była też mowa o zaoferowaniu pracy bezrobotnym, co moim zdaniem, byłoby najniebezpieczną formą pomocy bezrobotnym. Lecz jaką dają im pracę w zimie?

Słyszałem o budowie płytalni w Częstochowie, a zdaje się, że łatwiej jest kilofem rąbać nawet trochę twardszą nawierzchnię zimą, niż grzebać w ziemi wiosną lub słotną jesienią, kiedy wszystkiemu obślizga, moknie i ciecze. — Jest to sprawa fachowców, inżynierów i t. n. naszych zwyczajów, ale przez stałe bezrobocie, które tak dobrze, jak dziś, i przed kryzysem u nas kwitło, zjedliśmy już niemal cały kapitał polski i nie tylko nikomu nie z tego nie przyszło, ale i dzi-

sielszy niedostatek w społeczeństwie, to skutki udzielanych zapomóg, zamiast zaopatrywania w pracę, — w pracę, której tak wszyscy pragną, która jest jądrem zdrowia, spokoju i zadowolenia powszechnego w kraju.

Spotrzągnę, ot taką sobie, zwykłą ilustrację w „Gońcu“, a pod nią podpis: „Włochy budują specjalne drogi dla aut ciężarowych“. Na ilustracji piękny wiadukt, wymierzony wprost w sam środek miasta i sięgający jezdnią dachów siedmiopiętrowych kamienic. Ten piękny wiadukt, wyrównujący drogę na zbrozu wielkiej góry, jest jednym z fragmentów malowniczej drogi północnych Włoch, służącej jedynie dla aut ciężarowych.

Czy Włochy powojenne mają specjalnie tak dużo pieniędzy, że stać je było na osuszenie wiecznych błot pontyjskich, że stać je było na wojnę z Abyssinią, a teraz na urządzenie tego kraju na modłę europejską, że stać je na olbrzymie wkłady i inwestycje, na przebudowę Rzymu, na autostrady, a nawet na specjalne drogi dla aut ciężarowych? Pojęcie przechodzi! Przecież nikt im żniw tak bez końca pieniędzy nie pożyczą, tym bardziej, że najgłodniej żyła tylko z Niemcami, a ci znowu sami zewsząd tylko dla siebie pożyczają.

Najwidoczniej mądre zastosowanie samowystarczalności można posunąć do tego stopnia, że jest błogosławieństwem dla kraju. Czy więc nie praktyczniej byłoby nam uczyć się od Włochów, niż po swojemu grzezać w coraz większą biedę i bezrobocie?

Taki zimowy sezon zapomogowy kosztować będzie kraj kilkadziesiąt milionów złotych, a robotnik z tego dostanie

najwyżej 10 groszy dziennie na każdego członka rodziny. — Można z tej zapomogi nie umrzeć, jeżeli jeszcze dobrzy ludzie pomogą, ale żyć nie jest wcale wesoło, dla tego też, kto tylko może, musi się podzielić z biedniejszym, ale to też sprawy bezrobocia na wiosnę nie zabezpieczy.

Częstochowa może więcej, niż inne miasta w kraju, utknęła na bezrobociu, chociaż ma tak wiele niezbędnych obiektów użyteczności publicznej do zrealizowania. Sprawa już nie wiaduktu, ale bodaj ławy, pomostu czy czegoś podobnego do zabezpieczenia życia lub kactwa ludzkiego na przejeździe u wylotu ulicy Piotrowskiej pokutuje już tyle lat i co rok jest odkładana do lepszych czasów. A przecież, gdyby miasto energicznie wzięło się do Dyr. Kolejo-wej, to nie byłoby ani zahamowywania co godzinę ruchu kołowego, ani życia kilkudziesięciu ludzi nie byłoby co chwila wystawiane na największe niebezpieczeństwo, a przy tym znalazłoby się zajęcie i dla bezrobotnych.

Podczas „szczęśliwie pomyślanego“ robót ulenowskich, za które miasto wciągnęło miliony płaci, wykonano na drugim przejeździe kolejowym chodnik podziemny, który miał być rozszerzony i oddany do użytku publicznego. — Nic z tego! Ludzie po dawnemu, z narażeniem życia, przechodzą w śródmieściu po plantach kolejowych. O szaleństwach pod Jasną Górą i doprowadzeniu tej dochodowej dzielnicy miasta do należytego porządku i niezbędnych wymagań sanitarnych teraz się już nawet nie mówi.

Podobno w dzisiejszych czasach nie można sobie wyobrazić miasta kulturalnego, które nie byłoby w posiadaniu

**LAMPKI
NAGROBKOWE**

MARIU „POŁO“
ZAWIĄŻ NAGROBOK
NIEJZIE W PALENIU
WYSTRZĄCZĄ SIĘ
BŁYNNIARZOM
NAPŁACOWANICZU

POŁO

Chrystusowy w szkole i wychowaniu — to podstawa odbudowy narodów" i tak kończy swój wzniosły list pasterski: „Starajmy się, żebyśmy to wzniosłe hasło gruntownie przedyskutowali i wszechstronnie oświetlili na zebraniach naszych organizacji, propagowali je w całej Polsce i przeprowadzili je w życiu. A uczynimy wielki krok naprzód w nowy świat.

Nie zaniedbujmy przy tym w naszej akcji innych zadań. Wobec zbliżającej się zimy szczególnie aktualną stała się jak najintensywniejsza, jak najszersza akcja miłosierdzia chrześcijańskiego.

Nie przypominajcie Wam przypominać, że Chrystus-Król ustanowił miłość bliźniego równą z miłością Boga, jako najwyższe przykazanie dla wszystkich, i od spełnienia tego przykazania uzależnił nasze zbawienie wieczne. Nie potrzebujecie Wam przypominać, że miłość jest największą siłą twórczą, największą siłą społeczną, stąd bez niej nowy świat powstać nie może. Dlatego też front Chrystusowy, który chce stworzyć ten nowy świat, musi się objawić przede wszystkim jako front miłości społecznej, solidarności społecznej. Nie potrzebujecie Wam udawać, że istnieje wśród nas bieda, straszna masowa bieda, bo ta bieda tysiącami oczu patrzy rozpaczliwie na nas wszędzie w miastach i po wsiach. Nie potrzebujecie Wam udawać, że ta długotrwała, rozpaczliwa masowa bieda tworzy najpodsadniejszy grunt dla komunizmu, dla degeneracji narodu, dla wszelkich zbrodni, bo zbyt głośno codziennie fakty o tym mówią. Nie potrzebujecie Wam udawać, że biedni mają takie samo prawo do życia, jak my, bo już powiedziałem, że Bóg dobra tej ziemi — a jest ich dostateczna dla wszystkich ilości — stworzył dla wszystkich ludzi, by wszyscy z nich należeć mogli do korzystać. Jest naszą winą, jeżeli wytworzyły się takie stosunki, że ten plan Bóg został pokrzywiony, że wielka ilość naszych braci została pozbawiona środków do życia. Jest naszym obowiązkiem, żeby ta krzywda została wyrównana. — Właśnie dlatego trzeba stworzyć nowy świat, nowy porządek społeczny, któryby odpowiadał woli Bożej, któryby urzeczywistnił zasady sprawiedliwości chrze-

ścijskiej. Dopóki jednak nie stworzymy tego nowego świata, musimy uzupełnić, musimy wyrównać te straszne braki społeczne czynem miłości społecznej, akcją miłosierdzia.

W tym celu polecamy założyć we wszystkich parafiach stowarzyszenia miłosierdzia chrześcijańskiego i ponownie to polecenie jak najstawniej powtarzamy, wyrażając gorące życzenie, by te tak miłe Chrystusowi-Królowi stowarzyszenia rozwinęły jak najskuteczniejszą działalność. W tym też celu — jak w inne lata — na początek zimy, — zarządziliśmy tego roku urządzenie w dniach od 1 — 8 listopada „Tygodnia Miłosierdzia chrześcijańskiego” czyli zbiórki dla biednych we wszystkich parafiach. Niech nie będzie w diecezji ani jednej parafii, ani jednej organizacji katolickiej, ani jednego katolika, któryby nie brał udziału w tej wzniosłej, tak potrzebnej krucjacie miłosierdzia. Pokażmy, że Chrystus-Król naprawdę żyje w naszych parafiach, żyje w nas, że Go naprawdę kochamy, wszystko dla Niego uczynić pragniemy. A miłości tej do Niego nie możemy skutecznie wyrazić, jak przez udzielenie serdecznej, ofiarnej pomocy bliźniemu. Wszak powiedział On: „Cokolwiek uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili” (Mat. 25, 40).

Czerwoni dygnitarze uciekają z Madrytu

BÓJ O STOLICĘ TRWA.

Paryz. — Nieuchronnie zbliżanie się wojsk narodowych wywołuje w Madrycie coraz większy chaos, rozprzeczanie i popłoch. Wielu wysokich czerwonych dygnitarzy uchodzi zagranicę. Ucieczka ta maskowana jest nominacjami na placówki zagraniczne. M. in. osławiony komunista Blasco Garzon mianowany został przedstawicielem rządu madryckiego w Buenos Aires.

Przed gmachem ministerstwa wojny odbywają się demonstracje kobiet, które domagają się oddania stolicy w ręce wojsk powstańczych.

W tej sytuacji rząd madrycki czyni rozpaczliwe wysiłki celem zorganizowania obrony stolicy. M. in. powołał na wszystkich zdolnych do noszenia broni od 18 do 40 lat.

Rząd zmienia co chwile swe decyzje. Raz postanawia bronić Madrytu do ostatniości, to znowu, jak ostatnio donoszą, zamierza się przenieść do Barcelony.

Bezmisylny terror zaczyna się stosować nawet wobec własnych zwolenników. Oto, jak donoszą, rozstrzelano 14 czerwonych lotników, którzy przez pomyłkę zbombardowali własne pozycje pod Ofas Del Rey.

W miastach, opanowanych jeszcze przez czerwonych, szaleje zwierzęce okrucieństwo.

W Kartagenie, Walencji, Maladze, Alicante i w Almerii aresztowano setki kobiet, podejrzanych o należenie do stowarzyszeń religijnych. Panuje obawa o ich życie.

W Maladze podczas bombardowania portu i miasta przez powstańców w niedzielę, czerwoni milicjanci strzelali do zakładniczek.

Wieczorem zwolennicy gen. Franco ostrzelali z dachów czerwone patrole, krążące po ulicach.

W odpowiedzi na to, bandy czerwonych zbiorów wdarły się do wielu domów, niszcząc wszystko i mordując nieszczęśliwych mieszkańców. Przeszło 100 osób rozbewstwiła horda strącają z okien i balkonów na ulice, gdzie zginęło wiele niewinnych ofiar.

Paryz. — Bój o Madryt rozgrywa się w dalszym ciągu. Wojska narodowe skokami systematycznie posuwają się naprzód.

Na froncie Avila powstańcy zajęli miejscowości Las Navas i Del Marques i kontynuują natarcie na Madryt.

Na odcinku Aranjuez-Illescas wojska narodowe odrzuciły kontratak czerwonych i posunęły się naprzód.

Pod Guadalajara na odcinku Siguen za powstańcy zajęli ważne szczyty górskie Vascona i Guebracha oraz miejscowości Moratilla i Peregoia, zadając czerwonym wielkie straty.

Również pod Teruel i w Andaluzji mają wojska narodowe do zanotowania nowe sukcesy.

Oficjalny komunikat madrycki stwierdza, że wojska powstańcze atakują bez przerwy na odcinku Navalcarnero-Illescas, a lotnicy zbombardowali dworzec kolejowy w Aranjuezie,

WIECEJ NIŻ SIĘ MOŻNA BYŁO SPODZIEWAĆ...
zbiórka dla piękna cery, zawierające RAD i TOR
ożywcze dla tkanek skóry i upiększające

KREM I PUDER

THO-RADIA

w/g przepisów D-ra Alfreda CURIE
SOCIETE SECOR, PARIS

Z tą samą gorliwością bierzcie udział w drugiej wielkiej krucjacie miłości, jaką pod protektorem najwyższych czynników państwowych i kościelnych w zimowych miesiącach na terenie całej Polski chce przeprowadzić Ogólnopolski Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym. W tym froncie miłości, który ma objąć całe społeczeństwo polskie, my katolicy, powinniśmy stać w pierwszych szeregach, odznaczyć się wprost heroiczną ofiarnością. Tej świętej walki o chleb dla biednych przegrać nam nie wolno, i nie przegramy jej, ale odniesiemy pełne zwycięstwo, jeżeli będzie w nas duch Chrystusa-Króla, jeżeli odezwi się w naszych sercach tak potężnie, jak w Jego Boskim sercu, nakaz: „Misereor super turbam” — „Żał mi ludu!” (Mark. 8, 2).“

O 14 KLM. OD MADRYTU.

Burgos. — Komunikat wojenny armii północnej z Valladolid donosi o żywej działalności na frontach.

Według niepotwierdzonej jeszcze urzędowo wiadomości, lecz pochodzącej z wiarygodnego źródła, wojska narodowe na szosie z Naval Carnero do Madrytu zajęły miejscowość Mostoles, odległą o 14 km. od stolicy.

Inna grupa wojsk narodowych miała również posunąć się z Illescas ku stolicy. Straż przednia znajduje się już pod Getafe, odległym o 13 km. od Madrytu, gdzie się znajduje wielkie lotniskowe wojskowe czerwonych. Samoloty wspomagają operacje wojsk i bombardowały we czwartek lotnisko.

We czwartek bombardowały trzy eskadry powstańcze Madryt i wyrządziły znaczne szkody, szczególnie na dworcu północnym oraz w fortyfikacjach na peryferiach miasta.

TELEGRAMY

„GDYBY NIEMCY WKROCZYLI DO ROSJI...”

Paryz. — Komentarze prasowe na temat expose Delbosa na posiedzeniu komisji dla spraw zagranicznych nie podają żadnych informacji poza znanymi już ze sprawozdań. W świetle komentarzy prasy wysuwa się na czoło sprawa paktu francusko-sowieckiego, który, w myśl słów min. Delbosa, nie zawiera zasady pomocy automatycznej.

„L'Ordre” interpretuje to w ten sposób, że francuski minister spr. zagr. uważa iż w razie, gdyby na skutek interwencji Z. S. R. R. w sprawy hiszpańskie doszło do zatargu niemiecko-sowietkiego i gdyby Niemcy w wyniku tego wkroczyli na terytorium sowieckie, Francja posiadałaby zupełną swobodę powzięcia decyzji, czy fakt ten pociągnie za sobą zastosowanie postanowień paktu francusko-sowieckiego.

Uroczystości Jubileuszowe ku czci J. M. Prymasa Polskiego Ks. Kardynała Dr. Augusta Hłonda.

W bazylice św. Wojciecha w Gnieźnie odbyły się uroczystości X-letniego ingresu do Bazyliki Prymasów Polskich J. M. ks. Kardynała dr. Augusta Hłonda. W niedzielę, 25-go b.m., w dniu Święta Chrystusa Króla odbędzie się specjalne uroczystości ku uczczeniu X-lecia rządów J. M. ks. Prymasa w Poznaniu. Społeczeństwo wielkopolskie złoży w tym dniu hołd dostojnemu Jubilatowi, pierwszemu księciu Kościoła rzymsko-katolickiego w Polsce. — Zdjęcie nasze przedstawia podobiznę J. E. ks. Prymasa Kardynała dr. Augusta Hłonda w X-lecie rządów na stolicy prymasowskiej.

MAGGI^{ego}

koszki bulionowe

są często naśladowane -
lecz dotąd niedoścignione

gmachu i stałego zespołu teatralnego. U zostanie zakończona.

Gmach teatru częstochowskiego, to coś w rodzaju t. zw. „chelmńskiego herkulum”. Niefortunny powierzone kapitały uspołecznionych jednostek wzniosły gmach, który nie tylko zawiódł ich najskromniejsze wymagania, ale zdławił majątek kilkudziesięciu tysięcy złotych „Lutni”, kilku tysięcy złotych Stow. Kupców Polskich i wreszcie nie tylko jest ciężarem miasta, ale nie może nawet utrzymać stałego zespołu teatralnego.

Dyrektor teatru w Sosnowcu płaci roczną tenutę Kasie Miejskiej w wysokości symbolicznego złotego. Wzajemnie za to musi dać trzy przedstawienia w tygodniu dla sier robotniczych o cenach popularnych t. j. do 30 groszy. I Sosnowiec ma teatr stały, ludzie chodzą również do teatru na przedstawienia o trochę wyższych cenach, bo na przedstawienia popularne trudno się wszystkim docisnąć. Dyrektor teatru nie biega na swój los i aktorom nie zalega z gażami.

Tym czasem w Częstochowie losy teatru na sezon zimowy są w zawieszaniu. Po okresie megalomanii, w którą tak raptownie uderzyły władze nadzorcze, nastąpił „czynnik rachunkowy”, który teraz mówi: Jak potrafiłście wydać przez parę lat na teatr i jego rekwiizyty w Częstochowie tak dużo pieniędzy i nie wykończyliście nawet na tyle tej pustej budy, żeby chociaż w święta i niedziele mieć dochodowe przedstawienia, to teraz musicie jeszcze poczekać do połowy listopada, aż sprawa przejęcia teatru przez miasto pomyślnie

A więc sprawa teatru w Częstochowie może być nareszcie pomyślnie załatwiona t. j. miasto przejmie od K. K. O. gmach na własność i wykończy przede wszystkim górną salę teatralną, która jako trzykrotnie większa od sali Kameralnej, w której dotychczas odbywały się przedstawienia, da podstawę do samowystarczalności teatru w Częstochowie, a tym samym da możliwość do samodzielnej egzystencji zespołu teatralnego w naszym mieście.

Oczywiście roboty przy wewnętrznym wykończeniu teatru mogą odbywać się i w zimie, przy których znajdzie zatrudnienie kilkudziesięć osób, zarówno ze sier robotniczych jak i ziemiośla miejscowego. Ale u nas sprawy tego rodzaju wloką się tak długo, że można z głodu umrzeć i nie doczekać się pracy, to też tym czasem najpewniejsza będzie zapomoga zimowa, do zrealizowania której przystąpiło całe miejscowe społeczeństwo.

A chociaż nie wypowiadaliśmy się jeszcze w imieniu właścicieli nieruchomości ich Zarządy, w jakiej mierze zechcą parzyć w zapomogach, to możemy być pewni, że dadzą dużo, dadzą na co ich tylko stać będzie. Ale najpopularniejszym dobrowolnym opodatkowaniem się w naszym mieście ma być sprawa opłat od lokali. Każdy więc mieszkaniec bogaty czy biedny z racji, że ma dach nad głową, wniesie ofiarę od każdej izby, którą posiada.

Przy tak pojętej powszechnej ofiarności możemy być pewni, że suma ofiar wyniesie tyle, ile potrzeba zapomóg dla wszystkich bez wyjątku biednych i bezrobotnych.

T. Ha—ski.

PLAN JEST — POSAD NIE MA.
 Berlin. — Gdy podano do wiadomości publicznej fakt, że premier Goering otrzymał misję wykonania planu czerłoletniego, napływać zaczęły masowo do kancelarii premiera podania z prośbą o zatrudnienie.

Referent prasowy premiera podaje więc do wiadomości publicznej, że premier Goering dobrał już sobie współpracowników do wykonania planu czerłoletniego. Nie będą utworzone żadne nowe urzędy i dalsze podania o posady są bezcelowe.

Rewaloryzacja

pożyczki kolejowej Śląsk — Gdynia.

Paryż. — Rokowania w sprawie sfinansowania i zrewaloryzowania drugiej tranzy pożyczki na budowę kolei Śląsk — Gdynia dobiegają końca.

W nowej umowie załatwiona będzie także sprawa zakupu taboru kolejowego przez towarzystwo polsko — francuskie od Polskiej Kolei Państwowych. Cena tego taboru, ustalona pierwotnie na 100 milionów fr., ma być również zrewaloryzowana.

ROZKŁAD JAZDY POCIAGÓW — NARZĘDZIEM POLITYCZNYM.

Bruksela. — Wobec zakazu zorganizowania w niedzielę mitingu rexiów, biuro prasowe stronnictwa komunikuje, że nie podda się temu zarządzeniu, jakie nielegalnemu i niezgodnemu z konstytucją. Zebranie to — jak głosi komunikat — odbędzie się.

Organizatorzy mitingu, jak donosi Havas, przewidują, iż około 60 pociągów przewiezie uczestników manifestacji do Brukseli. Dziennik brukselski „Le soir” pisze jednakże, że departament transportów nie przewidział w swym rozkładzie pociągów nadzwyczajnych. W niedzielę będą kursowały zwykłe pociągi, przewidziane w rozkładzie jazdy.

700 żydów z Niemiec

„przeniesiono” do Polski.

Nowy Jork. — American Jewish Distribution Committee komunikuje, że w pierwszych sześciu miesiącach r.b. pomógł 7.500 żydom emigrantom z Niemiec. Z liczby tej 700 osób przeniosło się do Polski, 1.287 do Palestyny, 1.862 do północnej i południowej Ameryki, a pozostali do krajów europejskich.

Los więźniów i zakładników

London. — Według wiadomości, otrzymanych przez brytyjskie koła urzędowe z Hiszpanii, w chwili obecnej znajduje się w Madrycie około 10 tysięcy więźniów i zakładników, z czego przeszło 1500 kobiet. Dr. Junod z międzynarodowego Czerwonego Krzyża zajmuje się obecnie przy pomocy władz brytyjskich wymiana na kłaników. W okresie między 11 a 17 października pomógł dr. Junod do przewiezienia 114 kobiet z Burgos do Saint Sebastian do Burgos, po czym opuścił Bilbao wraz ze 100 uchodźcami.

Zdłczenie czerwonych

Paryż. — Z Burgos donoszą: Z Barcelony nadchodzą dalsze wiadomości o ekscesach i okrucieństwach, popełnionych przez czerwonych.

Między innymi w okrutny sposób został zamordowany jeden z biskupów katalońskich. Pewnego dnia bi-

skup został wyprowadzony na plac targowy i wystawiony na licytację, jak niewolnik.

Następnie czerwoni oprawcy pobili

biskupa, który odniósł śmiertelne obrażenia.

Przemówienie prokuratora w procesie radomskim

Radom. — Społeczeństwo radomskie oczekiwało z dużym zainteresowaniem mowy prokuratora, która miała zamknąć w swej konstrukcji wszystko, co zostaje ujawnione o winie oskarżonych w czasie trzytygodniowego procesu. Sala sądowa została wypełniona doszczętnie już o godzinie osiem rano, a mimo to jeszcze wiele osób pozostało na korytarzu.

Wiceprokurator Walkiewicz w swej obszerniej mowie przedstawił olbrzymi materiał dowodowy, jaki został przedłożony w toku przewodu sądowego. Sama rejestracja materiału pochłonęła cały dzień.

Prokurator rozpoczął od stwierdzenia, że proces ten zapisał smutną kartę w historii skarbowości i pozostawi niesmak wśród tych, którzy zetknęli się z tym procesem. Analizując dowody winy Krzysztorskiego, oskarżyciel charakteryzuje go jako człowieka o skłonnościach przestępczych i wskazuje, że nawet tu na ławie oskarżonych, nie może on być uważany za skruszonego grzesznika.

Wiele miejsca na wstępie swej mowy poświęca prokurator ogólnym refleksjom, poświęconym ławie oskarżonych. Stwierdza więc że zasiadają na niej ludzie, od których należy domagać się szczególnego poszanowania

praw, są to bowiem urzędnicy państwowi, którzy jednak pierwszy paragraf Konstytucji, głoszący, że państwo Polskie jest wspólnym dobrem jego obywateli, tłumaczyli opacznie. Twierdzili, że dobro Państwa jest dobrem oskarżonych urzędników.

Wina Krzysztorskiego jest niewątpliwie olbrzymia, ale należy zważyć sugestie, że pozostali oskarżeni ulegli mu bezwólnie straszeni wysokimi stosunkami Krzysztorskiego: „Duch Sieradzkiego nie może unosić się nad salą sądową!” Byli przecież urzędnicy którzy nie poszli po śliskiej drodze współpracy z Krzysztorskim i nie ma ich na ławie oskarżonych. I ponad to nie wszystkie przestępstwa popełniane były przez nich w porozumieniu z Krzysztorskim. Kradli i na własną rękę.

W dalszym ciągu prokurator analizuje stosunek Paszkowskiego do Krzysztorskiego i wywodzi, powołując się na materiał dowodowy, że Paszkowski świadomie współdziałał z Krzysztorskim czerpiąc z tej współpracy nielegalne dochody. Również Czerykowski nie jest bez winy, gdyż szereg dowodów wskazuje, że musiał on pomagać Paszkowskiemu w popełnianiu nadużyć.

Najnowsze modele rewelacyjnych radjoodbiorników

NA ROK 1937.

Poleca tanio za gotówkę i na raty

F. „ELEKTRA”

Częstochowa, Aleja 36, tel. 14-62.

Proces apelacyjny

o zająca w Przytyku.

Warszawa. — W związku z rozpoczęciem się rozprawy odwoławczej o głośne zająca w Przytyku, złożony o broń oskarżonych zarówno Polaków, jak i żydów podania do lubelskiego Sądu Apelacyjnego o translokację więźniów.

Obrona oskarżonych zabiega, by więźniowie, osadzeni w zakładach karnych w Radomiu i Sieradzu, zostali sprowadzeni na rozprawę odwoławczą do Lublina.

Proces apelacyjny o zająca w Przytyku w II-iej instancji rozpocznie się w dniu 19 listopada r. b.

Manifestacje akademickie

w Krakowie

Kraków. — W środę wieczór w sali Kopernika na Uniwersytecie Jagiellońskim odbyło się inauguracyjne zebranie Młodzieży Wszepolskiej. W zebraniu wzięło z górą 1.500 akademików oraz liczni przedstawiciele starszego społeczeństwa i organizacji za przyjaźnionych. Na inauguracji przemawiali prof. U. J. dr. Folkierski oraz akademicy Bielatowicz i Sikora.

Po zebraniu młodzież przez dłuższy czas manifestowała pod Uniwersyteciem na cześć Polski Narodowej i zwycięstwa Stronnictwa Narodowego, po czym uformował się samorząd, około 1000 osób liczący pochód, który skierował się Plantami wzdłuż muru więzienia św. Michała ku Wawelowi i dzielnicy żydowskiej.

Pod Wawelem drogę manifestantom zastąpiły liczne oddziały policyjne ustrojone w hełmy i zaczęły demonstrantów rozpraszać. Pochód roz-

dzielił się na kilka grup, które rozbiegły się po mieście i w dalszym ciągu manifestowały i wznosiły okrzyki. — Rozpraszanie akademików trwało prawie do północy.

Aresztowano kilkanaście osób m. in. znanego działacza akademickiego z Akademii Górniczej, Zdzisława Czernickiego.

Do manifestujących akademików przyłączyła się samorządnie publicz-

Wełna z mleka w Polsce

POWSTAJE WIELKA FABRYKA W ŁODZI.

GRUPA POLSKICH PRZEMYSŁOWCÓW NABYŁA PATENT WŁOSKI.

Łódź. — Krótka depesza Agencji Stepaniego z Mediolanu podana we czwartek wieczorem przez PAT'a, a donosząca o sprzedaniu grupie przemysłowców polskich patentu włoskiego na wynalazek sztucznej wełny z mleka, ujawniła doniosły fakt o ogromnych konsekwencjach gospodarczych.

Grupa przemysłowców, o której mówi depesza, pochodzi z Łodzi, a terenem, na którym cała akcja dojrzała jest Zw. Przemysłu włókienniczego w państwie polskim w Łodzi, a więc centrala polskiego wielkiego przemysłu włókienniczego.

Jak wiadomo, w czasie wojny włosko-abyssyńskiej, w związku z izolacją gospodarczą Włoch, 46-letni inżynier i przemysłowiec włoski, Antonio Feretti z Mediolanu, z odnaczeniami państwowym, wynalazł sposób produkowania sztucznej wełny z mleka. Wynalazek ten dał we Włoszech wspaniałe rezultaty.

Dnia 5 czerwca r. b. Zw. Przemysłu włókienniczego w państwie polskim w Łodzi podjął inicjatywę zakupienia patentu włoskiego dla uruchomienia w Polsce produkcji sztucznej wełny. Projektodawcą jest znany w Łodzi adwokat, zbliżony do sfer gospodarczych. Wyjechał on do

Zbliża się huragan śmiechu! Dwa dni w raju

Najnowsza polska komedia muzyczna
GROSSOWNA - BODO - FERTNER - SIELAŃSKI
 Od poniedziałku 26 października r. b. w kinie „LUNA”

ność, śpiewając wraz z nimi „Hymn Młodych” i wznosząc okrzyki na cześć Wielkiej Polski.

Zawieszenie wykładów

na Politechnice lwowskiej.

Lwów. — W piątek zostały zawieszone wykłady na politechnice lwowskiej w związku z zajściami, jakie wybuchły przeciwko żydom. Tło tych zajść jest następujące.

W dn. 18 b.m. przed wykładem prof. Bartla studenci zażądali, aby żydzi zajęli miejsca po lewej stronie sali wykładowej. W związku z tym powstało zamieszanie, przyczynił się prof. Bartel, który zjawił się w sali, wylegitymował studenta Szuszkiewicza. Po wykładzie, gdy prof. Bartel wychodził, usłyszał słowa: „Niech sobie prof. Bartel co chce robi, a my z żydmi nie będziemy siedzieli”. Sądząc, że słowa te wypowiedział Szuszkiewicz prof. Bartel skierował sprawę do sądu dyscyplinarnego Politechniki, który relował Szuszkiewicza ze wszystkich uczelni w Polsce. Sąd odwoławczy wyrok ten złagodził, nakazując relegację z Politechniki lwowskiej.

Aby zademonstrować przeciwko wyrokowi, młodzież Politechniki zwołała wiec w piątek. Po wiecu pobito kilkunastu żydów oraz wybito wiele szyb w sklepach żydowskich koło Politechniki. Wznoszono również okrzyki przeciw prof. Bartłowi.

W związku z tymi zajściami rektor zawiesił wykłady na Politechnice.

ZA WYBICIE SZYB W LOKALU

STRON. NARODOWEGO.

Piotrków. — W Piotrkowie odbył się proces, będący echem zajść w dn. 24 maja podczas zjazdu członków Stronnictwa Narodowego.

W wyniku rozprawy Sąd Okręgowy w Piotrkowie skazał L. Potockiego i Szlamę Tenenbauma — każdego na 6 mies. więzienia za wybicie szyb w lokalu Stronnictwa Narodowego w Piotrkowie.

ZBIEG Z JAWY

patent włoski faktyczny jest zawieszona, formalnie zostanie powołana za miesiąc i bezwzględnie przystąpi do budowy olbrzymiej fabryki w Łodzi, pod nazwą „Polonia”. — Na wiosnę przyszłego roku fabryka zostanie ukończona. Trzy czwarte mającyn wykonanych zostanie w kraju, a reszta sprowadzona będzie z Włoch. Na początku lata fabryka będzie uruchomiona. W pierwszej fazie produkcji sprowadzenia zostaną włoscy fachowcy. Podstawą surowca dla produkcji sztucznej wełny jest t. zw. kazeina włóknienna (rodzaj wysuszonego twarogu).

Sztuczna wełna pod względem organicznym (białko zwierzęce) odpowiada wełnie owczej, naturalnej. Nieco od niej mniej odporna, zato ma o 20 procent większe właściwości cieplne. Kalkuluje się nie drożej od wełny naturalnej. Z jednego kilograma kazeiny tekstylnej produkuje się jeden kg. wełny, na który zużywa się około 33 litrów mleka.

W pierwszym roku łódzka fabryka sztafcej wełny wyprodukuje milion kilogramów wełny, a w następnym roku ma wyprodukować 3,5 milionów kg. W pierwszym przeto etapie produkcji fabryka za kupi 33 miliony litrów mleka. Czynności rządowe akcji tej udzieliły poparcia.

Ważność tej akcji wyznaczają trzy momenty: 1) zdobycie dużej krajowej bazy surowcowej, jeśli zważy się, że roczna produkcja mleka w Polsce sięga 9 miliardów litrów; 2) Moment agrarny, t. j. podniesienie rentowności rolnictwa; 3) Moment dewizowy.

Ministerstwo rolnictwa ma zająć się zorganizowaniem rynków mleczarskich.

Nowy generał broni

Warszawa. — Polska Agencja Telegraficzna dowiaduje się, że w dniu 11 listopada b. r. nastąpi mianowanie naczelnego wodza generała dywizji Śmigłego Rydzę marszałkiem Polski oraz wręczenie mu buławy marszałkowskiej.

Poza tem zostanie mianowany generałem broni jedynie inspektor armii generał dywizji Kazimierz Sosnkowski.

DAR, ZWIĄZEK CUKROWNI DLA BEZROBOTNYCH.

Warszawa. — Na apel Komitetu pośpieszył Związek Cukrowni B. Królestwa Kongresowego, Małopolski, Wołyńskiego i Śląskiego, deklarując na rzecz pomocy zimowej 625 ton cukru.

PROCES O ZAJŚCIA W WIERZCHOSŁAWICACH.

Tarnów. — W piątek 23 b.m. rozpoczęła się przed tutejszym sądem okr. rozprawa przeciwko Władysławowi Pankowi z Zawady Uszewskiej i 11 towarzyszom, oskarżonym o to, że 15 sierpnia b.r., w czasie obchodu rocznicy Czynu Orzeła Chłopa polskiego w Wierchosławicach pobili wywiadowców policji państw. Ratajczyka i dokonali napadu na posterunek policji państw.

Oskarżenia, pochodzący z pow. tarnowskiego, brzeskiego i ropoczyńskiego, wypierają się wszelkiego udziału w zajściach twierdząc, że w tym czasie znajdowali się w domu.

Sąd przystąpił do przesłuchiwania świadków.

Schwywanie morderczyni

matki d-ra Michalskiego w Skarżysku Radom. — Wykryto sprawczynię zabójstwa matki d-ra Michalskiego do konanego w ub. niedzielę w Skarżysku. Jest nią 20-letnia Józefa Kręciśówna, która była służącą u doktora wej Michalskiej. Morderstwa dokonała Kręciśówna przy pomocy siekiery.

W mieszkaniu służącej znaleziono kaszkę metalową jeszcze nie otwartą, pudełko, zawierające 16 pięciocentówkowych złotych, brylantową broszkę i inne zrabowane przedmioty.

Morderczyni twierdzi, że namówiła ją do zbrodni żona doktora, Wanda Michalska. Michalską aresztowano i po przesłuchaniu u sędziego śledczego odstawił do więzienia przy sądzie okr. w Radomiu.

ZDZICZENIE ZŁOCZYŃCÓW.

Poznań. — Do grobowca rodzinnej rodziny Majerowiczów na cmentarzu parafialnym w Wysocku włamali się złodzieje, rozbili trumnę niedawno zmarłego właściciela majątku Parczewo, s.p. Majerowicza, i zbeszczekli zwłoki wyjąwszy z ust złotą szczękę, ponadto kradnąc biżuterię i odzież zmarłego. Policja prowadzi dochodzenie.

WŁAMANIE DO STAROSTWA.

Poznań. — Jednej z ub. nocy dopuszczono się kradzieży z włamaniem w gmachu starostwa grodzkiego. Nie wysłedzeni złodzieje wybili szyby w rekeracie bezpieczeństwa i skradli maszynę do pisania systemu „Royal”.

Sprawa żydowskich SZPIEGÓW.

Kalisz. — Przed sądem okręgowym w Kaliszu odbyła się wstępna rozprawa przeciwko szpiegom niemieckim w czasie wojny. Żydom Mehlowi i Ickowiczowi o odszkodowanie, wniesiona przez drugą ofiarę ich niecnego oskarżenia, Antoniego Bobrowskiego. Sprawa Skrzyńskiego, jak wiadomo, również odbyła się przed sądem okręgowym w Kaliszu i znajduje się w stadium swojego zakończenia. Sąd na skutek wniesionej skargi Bobrowskiego położył na nieruchomościach wspominanych żydów drugi sekwestr w wysokości 52.200 zł.

Na wstępnej rozprawie w dniu 16 b.m. sąd przyjął zgłoszonych świadków oraz zarządził tłumaczenie akt niemieckiego sądu polowego, otrzymanych w drodze dyplomatycznej z Berlina. Po załatwieniu tych czynności nowy termin zostanie wyznaczony z urzędu.

KARA ŚMIERCI.

Rzeszów. — W kwietniu r. b. Stanisław Tyska dokonał w Rzeszowie morderstwa rabunkowego na osobie 18-letniej służącej, Józefy Walnej, za co sąd przysięgłych skazał go na karę śmierci. Obrona wniosła skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, którą odrzucono, wobec czego wyrok uprawomocnił się. Wniesiono jeszcze podanie do Pana Prezydenta o ulaskawienie bandyty. Prośba pozostała bez uwzględnienia. Kancelaria cywilna na Zamku zakomunikowała min. sprawiedliwości o odrzuceniu podania o łaskę. Powiadomiono o tym w drodze telegraficznej prokuraturę sądu okręgowego w Rzeszowie, dokąd przybył kat, aby wykonać egzekucję w sobotę na dziedzińcu więziennym. Jest to już drugi wyrok śmierci, wykonywany w tym więzieniu w b. tygodniu.

Deszcz mandatów karnych

Zahamowanie żywności na łódzkiej giełdzie zbożowej.

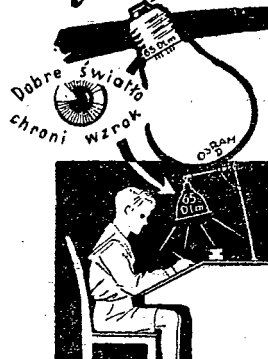
Łódź. — Władze administracyjne województwa łódzkiego wydały szereg zażądań, zmierzających do przeciwdziałania się jakimkolwiek tendencjom żywnościowym na artykuły pierwszej potrzeby. Niezależnie od wydanych już zażądań, organa administracji i policji prowadzą ścisłą inspekcję. W wyniku inspekcji, 21 miejscowych właścicieli sklepów ukaranych zostało t. zw. „grzywną ostrzegawczą” za nieujawnienie cen, brak cenników, niechłujstwo, zmniejszenie wagi sprzedawanych towarów przez używanie nieostemplowanych odważników i t. d.

Według danych giełdy zbożowej w Łodzi, na miejscowym rynku zbożowym nastąpiło odwrócenie sytuacji i w ciągu środy tendencja na pszenie, żyto i mąkę żytnią była słaba, ceny zaś żyta, pszenicy i mąki spadły o 0.25 zł. na metrze, mimo, że niższa ta jest niewielka, nie świadczy ona o zahamowaniu tendencji żywnościowej.

Kielce. — Starostwo radomskie ukarało w dniu wczorajszym za pobieranie wyższych cen za pieczywo, niż obowiązujący cennik 7 piekarzy grzywną od 100 — 500 zł. z zamianą na areszt w razie nieściągalności, oraz 3 sprzedawców pieczywa na drobniejsze grzywny.

Białystok. — Starosta grodzki dokonał inspekcji na terenie miasta Białego, stoku, w wyniku czego sporządzono 64 protokoły oraz ukarano 50 osób dora-

Recepta oświetleniowa Nr. 1

Rodzice! Jeżeli dziecko nadmiernie pochyla się nad książką, to znaczy, że oświetlenie jest niedostateczne. Dla uczącego się dziecka jest najodpowiedniejszym światło żarówki na 65 Dlm., umieszczonej w armaturze nieoslepiającej. Osramówki dają obfite i tanie światło.

OSRAMÓWKI-D

produkuje się na: 15, 25, 40, 65, 100, 125 i 150 Dlm.

Wyrób polski

na grzywną za brak cenników i nieujawnianie cen. Na terenie całego powiatu inspekcji dokonał starosta powiatowy, który również ukarał doraźnie grzywną szereg osób, niestosujących się do postanowień w zakresie utrzymania niepodwyższonego poziomu cen. Ogółem na terenie powiatu ukarano 64 osoby.

Gdynia. — Komisarz rządu w Gdyni przeprowadził szczegółową kontrolę sklepów i miejsc sprzedaży, w której wyniku ukarano grzywnami 45 sprze-

dawców za nieujawnienie cen, antysanitarny stan sklepów i przekroczenia przepisów przemysłowych.

Lublin. — W wyniku wzmocnionej ostatnio kontroli cen spisano w dn. 20. 10. z górą 300 protokołów oraz nałożono szereg kar na winnych przekroczenia przepisów o cenach.

Odbyła się również konferencja z przedstawicielami różnych zawodów ku piekarni, na której omówiono akcję walki z drożyzną.

PRACOWNIA SUKIEŃ I OKRYC Damskich

J. BENTKOWSKIEJ

ul. Śląska Nr. 4 m. 6 (parter prawa oficyna)

Poleca najnowsze modele. Wykwintne wykonanie. Doskonały krój. Ceny niskie.

KRONIKA

Częstochowa
Dziś — Chrystusa Króla.
Jutro — Ewarysta pap.
Wschód słońca o godz. 6.23
Zachód — 16.33
Kalendarzyk historyczny:
Śmierć Bolesława Krzywouskiego 1139 r.

— **Nabożeństwo różańcowe w kościele św. Jakuba.** Dziś, w niedzielę, odbędzie się w kościele św. Jakuba o godzinie 17 nabożeństwo różańcowe ze względu na akademię ku czci Chrystusa Króla.

— **Sodalicyjne nabożeństwo.** Dziś, w niedzielę, w kaplicy Serca Pana Jezusa na Jasnej Górze, o godz. 7.30 rano zostanie odprawiona uroczysta msza św. ze wspólną Komunią św. Udział w nabożeństwie wszystkich Sodalicyj Marjańskich przy Jasnej Górze — obowiązkowy.

— **Nabożeństwo Cechu szewców.** Dziś, w niedzielę, w Katedrze św. Rodziny o godz. 8-ej rano odpowiadanie zostanie staraniem Cechu szewców uroczyste nabożeństwo ku czci Patronów cechowych św. Kryspinów, a następnie go dnia t. j. w poniedziałek o godz. 8-ej rano nabożeństwo za zmarłych członków.

Obchód święta Chrystusa Króla w Częstochowie.

W dzisiejszą niedzielę cały świat katolicki obchodzić będzie uroczystości święta Chrystusa Króla.

Komitet obchodu tego święta w Częstochowie ustalił następujący program:
W dn. 24 b. m., t. j. w sobotę, o godz. 5-ej i pół wyruszy z placu Katedralnego na Jasną Górę pochód religijny z światłami z udziałem duchowieństwa, zakonników, organizacji, wojska i szkół.

Organizacje zbierają się o godz. 5-ej po poł. na placu Katedralnym ze sztan-darami i orkiestrami. — Pożądaniem jest, aby uczestnicy pochodu zaopatrzyli się w światło, biorąc ze sobą bądź świecę, bądź lampion, lub nawet pochodnię. Komitet prosi wszystkich biorących udział w pochodzie, aby sami przyczyniali się do utrzymania porządku w szeregach i poważnego nastroju w pochodzie, pod-

trzymując zainstrowany śpiew. Wszystkie organizacje, stojące na gruncie katolickim, proszone są o wzięcie jaknajliczniejszego udziału w pochodzie.

Następного dnia, t. j. w niedzielę o godz. 9 i pół r. J. E. ks. Biskup dr. Teodor Kubina odprawi w Katedrze uroczystą mszę św. dla szkół, a o godz. 11-ej r. odbędzie się w Katedrze pontyfikalna suma, celebrowana przez J. E. ks. Biskupa sufragana A. Ziemiaka. W nabożeństwie wezmą udział przedstawiciele władz, wojsko i społeczeństwa oraz delegacje organizacji religijnych i świeckich ze sztan-darami.

Tegoż dnia o godz. 6-ej wiecz. w gustomie odnowionej sali Katedralnej odbędzie się uroczysta Akademia ku czci Chrystusa Króla o bogatym i pięknym programie z udziałem wybitnego prelegenta prof. L. Skoczylasa z Krakowa, chóru katedralnego mieszanego pod kier. dyr. J. Kowalskiego, orkiestry symfonicznej Gimnazjum im. R. Traugutta oraz solisty-tenora p. Eugeniusza Kocybalskiego.

Bilety w cenie od 30 gr. do 1 zł. 49 gr. wcześniej nabywać można w Sklepie „Gońca Częst.” (Aleja 26), w kancelarii Dozoru Kościelnego przy par. św. Zygmunta u p. Iwańskiego oraz u p. A. Włoszńskiego (w aptece pod Jasną Górą), a w dniu Akademii przy kasie od godziny 3-ciej po południu.

Należy się spodziewać, że społeczeństwo częstochowskie weźmie jaknajliczniejszy udział w tegorocznym obchodzie święta Chrystusa Króla, że wszystkie sfery naszego katolickiego społeczeństwa rozumiejąc doniosłość i powagę przeżywaną obecnie chwilę, skupią się i jednoczą w tym dniu jako jedna potężna, zbiorowa wola, aby publicznie zamianować swoje uczucia religijne, swoją gorącą miłość dla Chrystusa Pana, któremu musimy wynagrodzić te zniewagi, bluźnierstwa i napaści, na które jest narazony ze strony wrogów Kościoła i wiary naszej św.

Niech w tym dniu każdy człowiek wie-
Zarząd Cechu Szewców Chrześcijański zaprasza swych członków i sympatyków na nabożeństwo cechowe św. KRYSPIŃÓW, które odbędzie się w dniu 25 b. m. w niedzielę, w Katedrze św. Rodziny o godz. 8 rano, a następnego dnia t. j. w poniedziałek o godz. 8 rano nabożeństwo za zmarłych członków.
Z a r z d.

Więcej troski o bieliznę
— mniej pracy dla Pani!

RADION

pierze sam chroni bieliznę

zający, każdy prawdziwy katolik — bez względu na jego stanowisko społeczne, poczuje się do obowiązku złożenia publicznego hołdu naszemu świętemu Zbawicielowi, biorąc udział w pochodzie i uroczystej Akademii ku czci Chrystusa Króla. Niech w dniu tym w oknach naszych domów katolickich zapłoną światła, jako symbol gorącej wiary, czci i miłości dla naszego św. Zbawiciela, który za nas tyle cierpiel i który życie swe poświęcił dla zbawienia ludzkości.

Konto Komitetu Pomocy Zimowej w K. K. O.

Wszelkie wpłaty na konto Miejskiego Obywatelskiego Komitetu Pomocy Zimowej bezrobotnym przyjmującemu Komunalna Kasa Oszczędności pow. częstochowskiego na rachunek czekowy nr. 11.

Ofiara J. E. ks. Biskupa D-ra Kubiny na pomoc zimową bezrobotnym.

Jak donosiliśmy powyżej, Miejski Obyw. Komitet Pomocy Zimowej bezrobotnym utworzył w K. K. O. swe konto nr. 11. — Pierwszą wpłatę na to konto dokonał Najdostojniejszy Arcybiskup naszej diecezji J. E. ks. Biskup dr. T. Kubina, składając 500 zł. dla bezrobotnych.

Piękny ten przykład ofiarności niezawodnie znajdzie licznych naśladowców, a tak szczęśliwie rozpoczęte hojną wpłatą J.E. ks. Biskupa konto Komitetu niewątpliwie szybko zapełniać się będzie ofiarami na pomoc zimową bezrobotnym.

Poświęcenie domu Rekolekcyjnego im. Piusa XI.

W niedzielę dn. 25 b. m. o godz. 16 odbędzie się poświęcenie nowo wybudowanego Domu Rekolekcyjnego w Częstochowie, przy ul. błog. Kingi 74. Myśl wybudowania Domu Rekol. rzucił Zarząd Zw. Sodalicy Marjańskiej Inteligencji Męskiej Przyjęta z entuzjazmem przez Kongres Marjański w Krakowie myśl budowania Domu Rekol. stała się obecnie rzeczywistością.

Ojciec św. Pius XI, któremu przedłożono plany nowego Domu, nie tylko pochwilił zamiar, ale przez znaczną ofiarę pieniędzy stał się głównym fundatorem tej ważnej nowej placówki odrodzenia religijnego, spoczywającej w rękach Zakonu Księży Jezuitów. Drobniejszymi ofiarodawcami byli sami sodalisci i sodaliska. Ze względu na głównego fundatora Domu Rekol. noś będzie nazwę Domu im. Piusa XI.

Poświęcenia Domu Rekol. dokona J. E. ks. Biskup dr. T. Kubina. Na uroczystość poświęcenia Domu Rekolekcyjnego przybędzie do Częstochowy szereg delegatów Sodalicy Mi z całej Polski.

Pierwszą rekolekcję w nowym Domu Rekol. odbędzie się podczas świąt Wszystkich Św. Udział w pierwszej serii rekolekcji wezmą panowie sodalisci z Krakowa i Częstochowy. W jednej serii rekolekcji uczestniczyć może 60 osób.

— Uroczystość poświęcenia pomnika na grobie ś. p. ks. Rektora Edwarda Szejnka. Komitet uczczenia ś. p. ks. Rektora Edwarda Szejnka zawiadamia, że uroczystość poświęcenia pomnika na grobie ś. p. ks. Rektora Edwarda Szejnka odbędzie się w niedzielę, dn. 25 bm. na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

Program uroczystości: godz. 10.30 — Msza św. w kościele akademickim, celebrowana przez J. E. ks. Biskupa Anto-

nio Szlagowskiego; godz. 12.30 — poświęcenie pomnika na cmentarzu Powązkowskim, modlitwa, przemówienia, składanie wieńców.

— Sodalicia M. z Warszawy na Jasnej Górze. Tradycyjnym zwyczajem roku rocznie przybywająca w początkach roku organizacyjnego na Jasną Górę Sodalicia Marjańska Inteligencji Męskiej przybędzie w b. r. w sobotę, dn. 24 bm. W Częstochowie sodalisci warszawscy zabawią dwa dni. Na czele pielgrzymki warszawskiej stoi prefekt warszawskiej sodalicy.

Uroczystą mszę św. Sodalicy M. na Jasnej Górze w kaplicy Cudownego Obozru Matki Boskiej odprawi w niedzielę, dnia 25 bm. o godz. 8 rano moderator O. Rostworowski, T. J.

Otyłość jest skutkiem złej przemiany materji

Ziela „Cholekinaza” NO. 2 i 3 odpowiednio dawowane usuwają obstrukcję, ten najważniejszy czynnik skłonności do tycia. Broszury bezpłatnie w Laboratorium Fizjol. Chęcińskim „Cholekinaza” H. Niemcewskiego, Warszawa, Nowy Świat 5, oraz w aptekach i składach aptecznych.

Kino „EDEN”. I Aleja 12.

Tylko w niedzielę 25-go października!

Tylko na jeden dzień wznowiamy najświetniejszy polski dramat życiowy

Dzieje Grzechu

według Stefana Żeromskiego

w wykonaniu najwybitniejszych artystów polskich.

Uwaga! W niedzielę o godz. 12 i pół. poranek „Dzieje Grzechu” Ceny po. ludniowe.

Udział przemysłu

Okręgu Częstochowskiego w Akcji Pomocy Zimowej Bezrobotnym.

Zgodnie z zaproszeniem Sekcji Przemysłowej z dnia 16 października 1936 r. odbyło się w dniu 20 października r. b. w lokalu Tow. Przemysłowców Okr. Częstochowskiego ogólne zebranie przemysłu częstochowskiego, w sprawie udziału przemysłu w akcji na rzecz pomocy zimowej dla bezrobotnych i ich rodzin.

W zebraniu wzięli udział przedstawiciele firm wielkich, średnich i małych w ilości kilkudziesięciu osób.

W skład prezydium obrad weszli pp.: L. de Hagen, E. Klawe, inż. S. Korngold, Z. Stiller, F. D. Wilkoszewski. Przewodniczył p. L. de Hagen.

W wyniku przeszło 2-godzinnych obrad, w których zabierali głosy pp.: Couturon, Dzieciolowski, de Hagen, Kinderman, Klawe, inż. Kontkiewicz, inż. Korngold, inż. Piotrowski, H. Stalens, inż. Tencer, Varras, Wilkoszewski, Zdanowicz, zebrani powzięli jednomyślnie uchwałę następującej treści:

Z uwagi na to, że ilość bezrobotnych i ich rodzin, zamieszkałych na terenie m. Częstochowy, i potrzebujących pomocy społecznej sięga liczby 30 tys. osób, społeczeństwo miejscowe musi w bieżącym sezonie zimowym zdobyć się na szczególnie duży wysiłek ofiarności zarówno w celu ulżenia niedzy bezrobotnych współobywateli jak też i ze względu na konieczność utrzymania spokoju i ładu społecznego. Od udziału w tej ofiarności przemysł częstochowski, bez różnicy branż i rozmiarów poszczególnych zakładów, nie tylko nie może się uchylać, ale wprost przeciwnie udział ten musi być jak najbardziej wydajny, ze względu na bardzo znaczną wysokość sumy, jaką społeczeństwo ma na ten cel złożyć (250.000 zł.).

W tym stanie rzeczy zebrani w imieniu całego przemysłu częstochowskiego t. j. wielkiego, średniego i małego uchwaliли:

1) Opodatkować się w wysokości 1

— Rezultat zbiórki na katolicki Uniwersytet lubelski. Dochód ogólny 334 zł. 62 gr., rozchód (szpilki, przewożenie woreczków i puszek, roznoszenie zaproszeń, port) — 9 zł. 52 gr., czysty dochód 324 zł. 70 gr. Suma powyższa przekazana została do dyspozycji rektora Uniwersytetu.

Nasza nowa powieść

W dzisiejszym numerze naszego pisma na str. 12-iej rozpoczęliśmy druk nowej powieści pióra utalentowanej autorki polskiej Haliny Zaborowskiej p. t. „Na całe życie”.

Niezmiernie interesująca powieść z życia artystów filmowych zawiera w swej barwnej treści dzieje kariery i miłości dwójga młodych artystów, grających wspólnie w filmie p.t. „Na całe życie”, który stał się dla nich wyrocznią losu. Ciekawe tło zakulisowych stosunków w wytwórni filmowej, kariera i zmierzch „gwiazd” na firmamencie królestwa Filmii — podnoszą zainteresowanie w miarę rozwoju akcji powieści, napisanej z żywą błyskotliwością, lecz i z głębszym uczuciem.

Niezawodnie nowa powieść, jak zresztą i wszystkie poprzednie, pozyska sobie uznanie szerokich kół naszych Czytelników, którzy znajdą w niej lekturę nader miłą i interesującą.

Ogólne zebranie Sekcji Dewocjonalistów Stow. Kupe. Polskich odbędzie się w sali Akcji Katolickiej, Al. N. M. Panny 64, w poniedziałek, dn. 26 października o godz. 5-iej po poł. Bymyś wszystkich członków i sympatyków obowiązuje.

Kino „Luna”

Dziś w sobotę 24, w niedzielę 25 poraz ostatni o godzinie 3.

Prawdziwe dzieło sztuki!

Trzej najulubieńsi artyści świata w jednym programie: Clark GABLE, Charles LAUGHTON

Franchot T O N E

Nad progr.: I. Kolorywy dodatek 2. Tygodnik PAT-a

Z tego filmu poranku nie będzie.

W sobotę 24 i w niedzielę 25 b. m. po raz ostatni o godz. 12.30 (tylko 1 seans) PORANEKI po cenach popularnych

Polska komedia myzyczna

ADA -- TO NIE WYPADA

Ceny miejsc: 1/2 sali 0.64 gr. i 0.80 grosze.

— Dancing „Polonii” na rzecz bezrobotnych

W dniu dzisiejszym Zarząd restauracji „Polonia” urządza dancing z którego cały dochód przeznaczają na akcje pomocy zimowej bezrobotnym.

— Zabawa taneczna w sali „Ogniska Niepodległości”. Dziś, w sobotę, w sali „Ogniska Niepodległości” przy ul. Pułaskiego 2, odbędzie się wielka zabawa taneczna, zorganizowana staraniem Komitetu Rodz. przyw. Przedszkola Miejskiego nr. 12 na rzecz najbiedniejszych dzieci.

Atrakcyjny program zabawy przewidyuje cały szereg wesołych i miłych niespodzianek. Orkiestra wojskowa. Bufet własny, tani i obfity. Wejście 99 gr. Po czątek o godz. 20-iej

Niezawodnie zabawa będzie się cieszyć wielkim powodzeniem zarówno z uwagi na piękny, godny poparcia cel, jak i atrakcyjny program.

Ofiary na samolot

W związku z podjętą akcją ufundowania samolotu dla Armii od kupiectwa do „Komitetu zbiórki chlebskiej, kupiectwa m. Częstochowy i powiatu na Fundusz Obrony Narodowej” złożyli dotychczas ofiary pp.: Wojciech Kula 2, 18.45, Br. Szwed 25, W. Dziurkowski 10, Klimas 5, Elaszczewski 10, Idziak 3, Dyr. Georges Couturon 200, M. Lisowska 1, K. Blachowski 3, Głowacka 0.30, A. Poros 4, S. Klein 2, M. Stoleman 2, Restauracja „Wit” 10, Elektronika 50, W. Ciszewski 5, L. Landecki 5, M. Zwołińska 1, A. Parzye 1, S. Kucharszewski 1, B. Blaszkiewicz 2, Z. Sulejewska 1, S. Nocni 1, J. Pietrzyński 1, J. Kalinowska 0.50, M. Gil 2, I. Zawadzki 5, A. Grochulski 5, F. Wawrzczak 1, S. Rybicki 3, F. Blaszkiewicz 10, I. Sznajder 2, F. Blaszkiewicz 3, L. Bielowski 15, F. Sobanicki 5, Cuk. Zie mańska 5, K. Zajder 5, M. Kotarska 20, W. Janikowski 20, Firma Sakowski 5, R. Kucharski 6, Firma Jastrzębska 10, z kolonii Zawodzie: S. Cukier 2, J. Rubiś 5, Z. Stanisławski 0.50, H. Rezerlowa 5, J. Mlek 1, L. Sroka 1, B. Otrębski 5, L. Gontkiewicz 1, St. Wojski 2, F. Kadłubek 1, D. Bogdanko 1.50.

W papierach wartościowych złożył ofiary pp.: M. Cierzyński 100, Firma Bulski 100, K. Soczek 100, Z. Witkowska 50, A. Eger 50, Firma Żywności 50, Firma Dyderski 50, J. Szyna 50, L. Plotrowski 100, E. Perkowski 100.

— Przedszkole na Lisieńcu. Wkrótce na Lisieńcu zostanie otwarte przedszkole. O otwarciu tego przedszkola mieszkańcy przedmieścia Lisieńca biegali od dłuższego czasu. Wreszcie sprawą tą zajęła się placówka Stronictwa Narodowego i za pośrednictwem swego lawnika sprawę tę wniosiono na posiedzenie Magistratu. Zarząd Miejski po rozważeniu tej sprawy ustalił kredyt na otwarcie przedszkola na Lisieńcu. Z kredytu tego będzie wynajęty lokal, opłacona wychowawczyni i posługaczka oraz zakupiono inwentarz do szkoły. O światło, opał i pomoce naukowe ma się starać Komitet rodzicielski przedszkola z opłat rodziców.

OGÓLNE ZEBRANIE CECHU RZEMICZNO - WEDLINIARSKIEGO.

Zarząd Cechu Rzemieślniczo - Wedliniarskiego uprasza Panów członków o przybycie do lokalu Okręgowego Twa Rzemieślniczego, Aleja 9, dnia 26 października 1936 roku o godzinie 18 na Ogólne Zebranie Członków Cechu, celem powzięcia uchwały zatwierdzenia zmiany Statutu Cechu, stosownie do zarządzenia Starostwa Grodzkiego. Obecność każdego członka jest konieczna, zatem uprasza się o liczną i punktualną przybycie na zebranie.

L. de Hagen,
Z. Stiller, F. D. Wilkoszewski.

ZBIEG Z JAWY

„ATLANTIC“ Dziś najlepsza polska komedia „Ułani... Ułani... Chłopcy malowani“ oraz mecz bokserski Louis-Sharkey.

z Wiktorów Michalina Stalińska

Opatrzona św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach, zmarła dnia 24-go października 1936 roku, przeżywszy lat 35.

Wyprowadzenie zwłok z domu przy ul. Jasnohorskiej 8/10 do kościoła św. Zygmunta, nastąpi dnia 26 b. m. o godz. 3 po poł., poczem pogrzeb na cmentarzu na Kulach.

O smutnych tych obrzędach zawiadamiają krewnych, przyjaciół i znajomych pogrzebeni w głębokim smutku

Mąż, dzieci, siostra, brat i rodzina.

— Zebranie narodowych - socjalistów w Częstochowie. Na murach domów rozplakowano duże afisze, zapowiadające zebranie partii narodowych-socjalistów, które odbędzie się dziś, w niedzielę, o godz. 1-ej po poł. w sali „Ogniska Niepodległości“ przy ul. Pułaskiego 2. Na zebraniu tym przemawiać mają 4-ej mowcy z Warszawy na czele z adw. Julianem Dreszerem, bratem zmarłego generała.

Zapowiedź pierwszego u nas wystąpienia publicznego nowej partii narodowych - socjalistów wzbudziła zainteresowanie i rozliczne komentarze. Zaznaczyć należy, że afisze nar.-socjalistów zostały masowo pożdżerane przez nieznaną sprawców.

— Wielkie i ważne zebranie kupców branży dewocyjnej odbędzie się w poniedziałek, d. 26 b. m. o godz. 17-ej w sali Akcji Katolickiej przy ul. Najświętszej Maryi Panny 64. Polski handel dewocyjny w bez. roku zrobił znaczne postępy. Na zebraniu powyższym omówiona będzie sprawa dalszego zorganizowania handlu dewocyjnością katolickimi, aby handel ten znajdował się wyłącznie w rękach katolików. W zebraniu oprócz fachowców branży dewocyjnej weźmie udział dziekan częstochowski ks. prał. Wróblewski i O. Bogumił jako przedstawiciel Jasnej Góry. Pożądany jest udział wszystkich kupców katolików, pracujących w branży dewocyjnej.

— Z teatru Kameralnego. Dziś, w sobotę, o godz. 8.30 i w niedzielę 25 b. m. o godz. 3.30, 5.45 i 8.30 gościnne występy: Ludwika Sempolnickiego, znakomitego artysty scen stołecznych, Ireny Grywiczyówny — primadony operetki warsz., Lili Rostańskiej, doskonałej wiodłistki oraz Mili Kamińskiej, primabaleriny opery warsz. w programie p. t. „Parada gwiazd“. Ceny miejsc od 60 groszy.

Losy teatru w Częstochowie

Opinia publiczna żywo interesuje się losami teatru i sceny częstochowskiej. Zawsza spotyka się zapytania, czy i kiedy rozpocznie zostanie u nas sezon teatralny, tak mocno już spóźniony, gdy w innych miastach, jak w Kaliszu, Sosnowcu i t. d. teatry oddawna funkcjonują normalnie, a sezon teatralny jest w pełni.

Jak się okazuje, sprawa teatru w Częstochowie ma być rozstrzygnięta ostatecznie w połowie listopada, gdyż Zarząd Miejski dał KKO. termin do dnia 15 listopada dla powzięcia decyzji w sprawie warunków, od których miasto uzależniło nabycie gmachu teatru. Propozycje te idą w kierunku udzielenia przez KKO. miastu poważniejszej pożyczki na wykonanie gmachu teatru.

— Wystawa malarstwa, rzeźby i architektury w Częstochowie. Staraniem grupy literackiej „Drugi Tor“ odbędzie się w dniach od 15 do 30 b. m. wystawa sztuki, obejmująca dział: malarstwa, rzeźby i architektury. Wystawa zapowiada się niezwykle interesującą, zważywszy, iż bora w niej udział pomiedzy innymi tacy artyści, jak prof. Rudłicki (rzeźba), prof. Barylski (rzeźba), kpt. Studencki (malarstwo). Z innych, którzy przyrzekli nadesłać swe prace, wymienić należy art. mal. p. M. Zytlicka, p. Z. Łazarska, p. M. Jaskiewicz, i art. mal. p. Wł. Mchmiewskiego.

Jesteśmy przekonani, że artystyczna ta impreza, poruszy całą elitę kulturalną naszego miasta, dając jej sposobność zapoznania się z różnymi prądami w sztuce

— Zebranie cechu rzeźniczo-wedlarskiego. W poniedziałek, dn. 26 b. m. o godz. 18-ej w lokalu T-wa Rzemieślniczego przy ul. Najświętszej Maryi Panny 9, odbędzie się ogólne zebranie członków Cechu rzeźniczo-wedlarskiego, celem zmiany statutu Cechu.

Przeciw ujawnieniu nazwisk pacjentów.

Naczelnia Izba Lekarska przelała Ministerstwu skarbu uwagi do projektu rozporządzenia o wykonywaniu ordynacji podatkowej. Między innymi Izba prosi, aby w stosunku do lekarzy opinie biegłych zastąpić opinią właściwej Izby, te bowiem zajmują się sumiennie i starannie sprawami dochodowości praktyki lekarskiej i sprawami wymiarów podatków. Poza tym Izba prosi o zwolnienie z obowiązku podawania nazwisk pacjentów. Stosownie do rozporządzenia i wykonywaniu praktyki lekarskiej, lekarze obowiązani są do zachowania w tajemnicy wszystkiego, o czym dowiadują się podczas i wskutek wykonywania swego zawodu.

Obowiązek tajemnicy lekarskiej wymaga w pierwszym rzędzie zachowania w tajemnicy faktu, że chory jest dotknięty chorobą i że jest pacjentem danego lekarza.

Wobec tego zachodzi jawna kolizja między nakazaną lekarzowi ustawowo tajemnicą lekarską, a wymaganiem ujawnienia w księgach, prowadzonych przez lekarza nazwisk swych pacjentów.

— Grzywny i areszt za pobieranie nadmiernych cen. Starostwo częstochowskie w dalszym ciągu ukarało 9 osób z powiatu, głównie z Kłobucka i Krzepic, grzywnami po 50 zł. z zamianą na 3 dni aresztu oraz oprócz tego po 3 dni aresztu bez względu na brak cenników i pobieranie nadmiernych cen za artykuły pierwszej potrzeby.

— Nocne dyżury aptek.

W nocy z dnia 24 na 25 bieżącego miesiąca otwarte będą następujące apteki: p. Szostakiewicz — Nowy Rynek Nr. 6, p. Bujakowski — Aleja Wolności 37.

W nocy z dnia 25 na 26 bieżącego miesiąca otwarte będą następujące apteki: p. Kozerskiego — II-ga Aleja Nr. 26, oraz apteka na Ostatnim Groszu.

— Odnalezienie skradzionego roweru. Dnia 8 b. m. skradziony został Stali Wawrzyniowski (Spadzista 26) rower, wartości 125 zł. Dochodzeniem ustalono, że skradziony rower znajduje się u Jandy Stanisława (św. Rocha 35), od którego rowe odebrano. Janda tłumaczy się, że rowe kupił od szwagra Loentza Bertolda, (Chłopińskiego 54). Na obu sporządzono akt oskarżenia do władz sądowych.

— Pobity za to, że pracował. Kasperk Jan, ul. Bór 31, zameldował w policji, że do warsztatu ślusarskiego przy ul. 3 Maja 10, przyszedł Switoń Jan, zam. przy ul. Dąbrowskiego 10, który w celu zmuszenia meldującego do zaniechania, pracy pobił go dotkliwie.

— Ukradł ojcu buty. Lubasiński Stanisław (Dąbrowskiego 48), zameldował w policji, że syn jego Mieczysław Lubasiński bez stałego miejsca zamieszkania skradł mu z mieszkania parę butów podnoszonych, wart. 8 zł.

— Kradzież jesionki. Michałowska Sabina, zam. przy ul. Kaszubskiej 33 zameldowała w policji, że letnią porą skradziono jej z mieszkania jesionkę męską wart. 15 złotych, a którą w dniu 12 b. m. poznała ja na bracie jej męża Władysława Michałowskim, zam. w Lisiecu.

OSTATNIE WIADOMOŚCI

BOMBARDOWANIE BILBAO I KARTAGENY.

Toledo, 24.10. — Samoloty wojsk narodowych bombardowały Bilbao i Kartagenę, wyrządzając duże szkody. Wojska narodowe zajęły dziś Montolose o 18 km. od Madrytu.

Portugalia zerwała stosunki z RZĄDEM MADRYCKIM.

London, 24.10. — Dziś w nocy nadeszła do Londynu odpowiedź rządu portugalskiego na zarzuty, czynione przez Sowiety.

Jednocześnie nadesłano odpis noty o zerwaniu stosunków dyplomatycznych przez Portugalie z rządem madryckim. Posel portugalski otrzymał polecenie na tymczasowe opuszczenia Madrytu. W Londynie oczekują, że po kroku Portugalii obecnie Niemcy i Włochy zerwają również stosunki z Madrytem.

Zwierzęta w ludzkim ciełe

Miasto Watykańskie, 24.10. — Nadeszła z Hiszpanii do Watykanu liczne szczegóły o bezprzykładnym bestialstwie czerwonych oprawców i dostojników w swej powadze bohaterstwie kapłanów, ofiar terroru hiszpańskiego.

Ksiądz Farro, profesor muzyki w Olot po aresztowaniu odarty został z odzieży, którą oblało benzyna i podpalono u jego stóp. Nieszczęsny kapłan spłonął żywcem.

Cieżko chorego księdza Miralpeix lekarz-komunista zmusił do wstania z łóżka i udania się na „sąd“ ludowy. Na wszelkie nagranawanie się przepelonię pytania „sądu“ bohaterki kapłan z trudem tylko mógł odpowiadać słabym okrzykiem: „Viva Cristo el Rey“. (Niech żyje Chrystus Król). Rozstrzelano go.

Kilku kapłanów z diecezji Gerona torturowano przed śmiercią, wbiłając rozpalone drzazgi żelazne pod paznokiec u rąk i nóg. We wsi Desaguer proboszcza Tapies, powszechnie miłowanego przez ludność, skazał na śmierć komitet ludowy umyślnie przybyły z innej miejscowości.

Niniejszem uprzejmie zawiadamiamy swoich Sz. Odbiorców, że wszystkie losy do klasy I-ej

zostały wyprzedane

KOLEKTURA ANTONIEGO EGERA I Aleja 14, tel. 14-41.

Kronika sportowa

A. K. S. — Brygada.

Rozgrywki o wejście do Ligi kończą się. Każdemu z klubów pozostało tylko po dwa spotkania. Mecz A. K. S. — Brygada dla Brygady ma duże znaczenie i odbędzie się dziś, w niedzielę, o godz. 11 rano na stadionie im. Marszałka J. Piłsudskiego, ul. Pułaskiego nr. 2.

Niewątpliwie cała sportowa Częstochowa popieszy na ciekawe te zawody.

Skra — Victoria.

Dziś, w niedzielę, o godz. 14-ej m. 45 na boisku miejskim na Zawodzie grają o mistrzostwo klasy A w piłce nożnej: R. K. S. „Skra“ i K. O. S. „Victoria“.

Po powrocie polskich harcerzy z Ameryki

(H. A. P.) Przybyła ostatnio ze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej Polska Wyprawa Harcerska, może się poszczycić nielada wynikiem swej pracy instruktorskiej: w ciągu 2 i pół miesięcznego pobytu w Ameryce instruktorki i instruktorzy Z. H. P. przeprowadzili 27 kursów przeszkoleniowych, trwających przeciętnie po 7 dni. W kursach tych wzięło udział 1,448 harcerzy i harcerzy.

Zaznaczyć należy, że wszystkie kursy

wości. Kiedy zaś komitet miejscowy chciał swego pasterza ocalić, bohaterki kapłan prosił, by tego zaniechano ze względu na mogące z tego powodu paść dalsze ofiary, sam zaś gotów był ponieść śmierć dla Chrystusa. Rozstrzelano go, te tylko wyświadczać łaskę, że pozwolono mu zginać w sukni kapłańskiej.

GÓRNICZY ZAGŁODZENI.

Katowice 24.10. — Strajk w kopalni Łagiewniki trwa w dalszym ciągu. Robotnicy nie przyjmują zupełnie pożywienia. Rodziny robotników zabarykadowały wejście do kopalni, pilnując, aby strajkującym nie donosiło jedzenia. Konferencja między dyrektora a przedstawicielami strajkujących robotników nie doprowadziła do żadnego wyniku.

ZAMACH SAMOBÓJCZY TRZECH KOBIET.

Warszawa 24.10. — Do restauracji „Pod telefonami“ (Zielna 40) przyszły ub. nocy 3 kobiety, które zajęły stołik w drugim pokoju, prosząc o herbatę. Po wypiciu herbaty, nieznajome nalały do szklanek esencji octowej, po czym jednocześnie wypily truciznę. Jaki desperatek usłyszał kelner, który wezwał Pogotowie. Lekarz, po udzieleniu pomocy, przewiół desperatkę: 20-letnią Helenę Jabłońską, i 23-letnią Larysę Czekanow — do szpitala Dz. Jezus, 19-letnią Henrykę Kljajnowiczównę — do 8-go komisariatu. Przyczyna samobójstwa — narazie nieustalona.

OFIARY.

— Bezimiennie — paczka z ubraniami dla Lucji Mrowiec, ul. Zabia 5.
W. Nowicki zł. 10.— na samolot.

harcerskie były prowadzone jako koedukacyjne.

Ogłoszenie

o zebraniach wyborczych.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego Miasta Częstochowy na zasadzie § 73 Statutu Towarzystwa i stosowu do uchwały Zwyczajnego Zebrania Pełnomocników Towarzystwa z dnia 5 kwietnia 1936 roku, podaje do powszechnej wiadomości, że, w celu dokonania wyborów Pełnomocników Towarzystwa na następne trzecielecze (1937—1939 roku), zostały wyznaczone w Częstochowie, w to kół Towarzystwa (przy ulicy Ślaskiej nr. 8), Zebrania Wyborcze Stowarzyszonych Towarzystwa, którzy mają prawo rozporządzać swoim majątkiem i jeżeli nie chcą na nich pozaukowe zaletności w opłacie rat:

- 1) dla Wyborców grupy III-ej — na dzień 13 grudnia 1936 roku o godzinie 4 po południu;
  - 2) dla Wyborców grupy II-ej — na dzień 14 grudnia 1936 roku o godzinie 7 wieczorem;
  - 3) dla Wyborców grupy I-ej — na dzień 15 grudnia 1936 roku o godzinie 7 wieczorem.
- W myśl uł. 66 do § 73 Statutu Towarzystwa, Zebrania Wyborcze pożyteczne będą za prawomocne, bez względu na liczbę przybyłych na Zebranie Członków.
- Karty wstępu na zebrania wydawane będą w biurze Dyrekcji w dniu poprzednim do godziny 17-ej do godziny 13-ej.
- Bez karty wstępu nikt do sali zebrania wpuszczone być nie może (§ 73 Statutu Towarzystwa).

ZBIEG Z JAWY

Przed głodem i chłodem broimy współbraci.

Kino „Stylowy“ Aljo 27.

Przebojowy film na otwarcie sezonu jesiennego Zapomniane twarze

W niedz. o 12. Fredk uszczęśliwia świat „Kochaj i nie płacz“ oraz dodatek p. t. KUKURACZA.

Kino „SWIT“ Najwspanialszy film sezonu

„BŁEKITNA PARADA“ i DODATKI DŹWIKOWE.

Kursy języków

angielskiego, francuskiego, niemieckiego dla dorosłych. Godziny wieczorne. **Rozpoczęcie wykładów w dniu 26. X. o godz. 19.** Informacje oraz zapisy w kancelarii szkoły powszechnej St. Ligęzówny, Aleja Kosciuszki nr. 16, tel. 11-86, codziennie od godz. 8—11-aj oraz 17-aj—19-aj.

Kamienie

do sprzedania: 70 pokoi dochód 15,000 rocznie, cena 120,000, 48 pokoi, dochód 13,200, cena — 130,000, wpłaty 70,000. 57 pokoi, dochód 10,136, cena 80,000, wpłaty — 70,000 oraz kilkadziesiąt mniejszych nieruchomości, dających 12 procent dochodu. Wielki wybór placów. Wiadomości: Bełow, Częstochowa, 3-go Maja nr. 10 m. 8, I piętro (przy parku). 2810.

W ZAKŁADZIE ŚW. TERESY pokoje na parterze dla pań. Opieką troskliwą, ul. Wasyngtona nr. 58. 3555

UWAGI! Nowo-otwarty sklep chrześcijański z wyrobami szelaznymi i „Brazylia” w Częstochowie, ul. Warszawska nr. 8. Many za szczyt prosić zainteresowanych o poparcie polskiej placówki. 3517

PALETKA dla dzieci oraz palta szkolne dla uczennic poleca „Bazar Dziecięcy”, Aleja Kosciuszki nr. 116.

DLA PANA odpisuje pokój wygodny. Wiadomości: ul. św. Barbary 6, sklep p. Pierzgałskiej. 2792

SPRZEDAM dom, ul. Wiehńska 16, właściciel. 3456

TANIO! Szkolne swetry, garnitury, pulawki, bluzki fartuchów, mundurki, pantofle, teszki, nadbrania, niepończoch, podnoszenie oczek, ściągacze, poczytacz mat — 2 zł. skarpety 35 gr. poleca Wytwórnia trykotyj — Heleny Kowalskiej, Aleja Wolności nr. 2, obok Bał. 2518

DRZEWA I KRZEWY owocowe, ozdobne i dzikie, agrest i porzeczki, róże krzaczkaste i pienne poleca S. Jastrzębski — Ogrodniczo, ul. Wąły Dwernickiego nr. 57/69.

POSZUKUJE SIĘ majstra do farbowania przedz. — Zgłoszenia do Sklepu „Gońca” pod „Egzystencja”. 3516

AGENCI do sprzedaży narzędzi rolniczych poszukiwani. Zgłoszenia: Zakład Rolniczo-Handlowy, I-wg, skrytka 262. 011171

DO WYNAJĘCIA dwa pokoje z kuchnią, słoneczne oraz suterena na warsztat, ulica 3-go Maja nr. 16. 3434

TANCZYC uczy balcz. Kostecki, ul. Wasyngtona nr. 6, zapisy na III-III kursy, codziennie, praktyczne: czwartki, niedziele. 3518

AKUSZERKA Jakubowska z długoletnią praktyką w klinikach położniczych. III Aleja nr. 49. Przyjmuję zamówienia, udziela porad. Dla niezamożnych ustępstwa. 2707

AGENCI potrzebni: sprzedawca artykułów domowego użytku, Jasnohorska nr. 59 m. 5.

TRZY POKOJE z kuchnią, z wygodami, pokój z kuchnią, oddzielny pokój, do wynajęcia, Jasnohorska nr. 59 m. 5.

DO SPRZEDANIA dom 34 mieszkanca 28 tys. zł., dom 16 mieszkanca 12 tys. zł., dom nowy 20 mieszkanca 30 tys. zł. Wiadom. skład węgla Aleja Kosciuszki, obok Banku Ludowego. 3526

DRZEWA OWOCOWE agrest największe słowkowy, brzoskwinie, morele w najlepszych odmianach. Krzewy ozdobne, miód czysto pszczołny do sprzedania. Lewa strona koszar 27 p. — Kania — ogrodnik. 2864

Wełny

i włóczki do roboty ręcznych. Trójkąt w „Koska”, Włókno Polskie, Kiliński, Polskiej Szatki Ludowej”. Bluzki i swetry wełniane, białe, ciepła i jedwabna, ponczochy, rekawiczki, artykuły D. M. C. do datki krawieckiej oraz wszelką galanterię damską i dziecięcą nabyć można w firmie **E. ZARZECKI**, Częstochowa, Aleja nr. 37. Ceny niskie! Wielki wybór! Nowości sezonowe!

DO SPRZEDANIA dom na Ost. Groszu 9 mieszkań za 4,500 zł., domek nowy 3 mieszkanca 4,500 zł., połowa domu, 3 mieszki, przy ul. Warszawskiej, za 2,000 zł., plac na Zawodzie za 850 zł. Wiad. ul. Warszawska 304, Plaszczyk.

DO WYNAJĘCIA dwa pokoje z kuchnią i jeden pokój z kuchnią, z wszelkimi wygodami, ul. gen. Dąbkowskiego nr. 20. 3553

DO WYNAJĘCIA pokój na Lesem piętrze z piecem do gotowania, wodą, elektrycznością, może być umeblovany, ulica Handlowa nr. 15.

DO WYNAJĘCIA cztery pokoje z kuchnią, wszelkie wygodny, od 1. XI r. b., ul. Dąbkowskiego nr. 6 m. 2. 2843

DO WSPÓLNego mieszkania w inteligentnym domu przyjmie trzy młode osoby, ul. Kilińskiego nr. 11 m. 6, II p.

KAWALER przystojny blondyn, pow. 15,000 zł. gotówki, z braku znajomości z drogą poszukuje panny z dobrą rodziną w celu matrymonialnym. — Posag wymagany dla wspólnego dobra. Oferty do Sklepu „Gońca” dla „Uczciwego”.

CZTERY POKOJE z kuchnią, z wszelkimi wygodami, do wynajęcia Aleja Wolności nr. 26.

DOM do sprzedania z ogrodem i sklepem rzemieślniczym — Wyczerpy Górne nr. 3. 3524

DO SPRZEDANIA sklep piśmienno-galanteryjny, ul. Mała nr. 25.

PANNA inteligentna, z dobrej rodziny, szuka posady do towarzyszenia starszej osobie lub wychowawczyni dzieci w wyższym domu, zna szycie, robotki. Wymagania skromne. — Łaskawe zgłoszenia pod „Zaraz” Sklep „Gońca”.

POKÓJ dla pojedynczej osoby, frontowy, słoneczny, na piętrze, do wynajęcia, wprost dworca kolejowego, ul. Przemysłowa nr. 13/15 dozorca wskaze.

POKÓJ do wynajęcia w śródmieściu, oddzielne wejście, ul. Śląska nr. 6 m. 2.

POKÓJ umeblovany lub bez mebli dla 2-3 osób letnich, do wynajęcia, Kordeckiego 10 m. 19.

DWA POKOJE z kuchnią i sklep z maszynami wynajmę od 1 listopada, ul. Narutowicza nr. 71. 2860

WOLNOPRACZYK CY starszy felczer Jan Gorodecki, dawniej powiatowy, II Aleja nr. 18 posiada stale świeże lekarstwa i lekarstwa. Oferty do Sklepu „Gońca” pod „Kasjerka”. 3580

POKÓJ komfortowy dla jednej lub dwóch osób z utrzymaniem lub bez — Aleja Wolności nr. 33 m. 4.

KRAWCOWA poszukuje pracy w pracowni. Zgłoszenia Sklepu „Gońca” pod „Solidna”.

KRAWIEC przyjmuje wszelkie roboty w zakres krawiectwa wchodzące, przeróbki, odświeżanie — robi dobrze i tanio, Gótebiewski, ul. Warszawska 76.

KRZEWY AGRESTU sprzedam. Raków, ul. Perla nr. 9. 2856

KUPIĘ lub wdzierzę kiosk. Aleja Wolności 32 m. 18.

LEKARSKIE narzędzia, fotel ginekologiczny sprzedam. Pokój umeblovany do wynajęcia — Aleja nr. 62 m. 7, II piętro. 2857

LADNY słoneczny, umeblovany pokój z oddzielnym wejściem, do wynajęcia — Il-ga Aleja nr. 38 m. 5.

NAJNOWSZE WZORY na roboty ręczne odbijam po cenach niskich. Aleja Wolności nr. 8, wejście z bramy. 2868

CHART SYBERYJSKI i młody, silny pies podwórzowy, do sprzedania, Wiadomości wapiennik, ul. Srebrna nr. 36, telefon 14-25. 3543

NAUCZYCIEL wychowawca, długoletnia praktyka, poszukuje lekcyj. Aleja Wolności nr. 62 m. 2. 2840

PÓŁ DOMU handlowego sprzedam. Oferty do Sklepu „Gońca” pod „Dochodowy”.

POTRZEBNA dziewczyna do dziecka, ul. Handlowa nr. 15 m. 12

SPRZEDAM dwa place, w tem jeden winklony na Zaczysu, przy ul. Grottego vis à vis cegielni p. Orłowskiego, Wiadom. ul. Narutowicza 36, Jagusiak.

75 LAT **A. HEININGER** CZĘSTOCHOWA

Zał. 1060 r. Bezkonkurencyjnie przoduje nasza

FABRYKARNIA Pralnia Chemiczna Dekatyzownia Pralnia firanek i kap. Odświeżalnia garderoby.

Fabryka, Zaczyska 8, tel. 13-60 Sklep, ul. N. P. Marji 32. Oddz.: Piotrków, Wielod, Kalisz, Paizajnice.

SKLEP galanteryjny — spożywczy, narozny, nadający się na każdy interes od zaraz do wynajęcia. — Zgłoszenia do Sklepu „Gońca” pod „35”. 3547

SUŁAZA do wszystkiego, umiejąca dobrze gotować, potrzebna, ul. Wasyngtona nr. 43 od g. 9 — 2.

SPRZEDAM morgę ziemi na Ostatnim Groszu, Wiadom. ul. Narutowicza 262 m. 2.

TANIO sprzedam zakład elektryczno-mechaniczny, II Aleja nr. 30. 3552

ZGINAŁ mały złoty piesek. Odprawić za wynagrodzeniem: Aniołowska 6, Ogórowska. 3554

SPRZEDAM do kapusty maszynowe, duże, nowe, sprzedam. Również wypocząć — Hamera, ul. św. Barbary nr. 44. 2865

TANCZYC modnie, dokładnie wyuczony osoby pojedyncze, baletm. Kostecki, ul. Wasyngtona nr. 6, zgłoszenia codziennie.

UCZUWY przyjmie magazynier lub inną pracę, odpowiedzialny za 6,000 zł. Oferty do Sklepu „Gońca” pod „Magazynier”.

SKLEP spożywczy z mieszkaniem w Ryńku Narutowicza, Strażacka nr. 36, sprzeda tanio samotny, z powodu posiadania dwóch przedsiębiorstw handlowych. 3523

SKLEP spożywczy z towarami lub bez — sprzedam, ul. Narutowicza nr. 36.

ZIOŁA LECZNICZE na wszelkie choroby, ul. Jasnohorska nr. 38, Jasnowidz. 2806

Dywany perskie i kilmy przywiozły z repertarij, wyrabiam plectone szale, szalki, chustki, lizaki, po cenach niskich, ul. Narutowicza nr. 202 m. 1.

TOKARZA obznajmionego z pracą na automatach i rewolwerówkach poszukuje Horowicz, Wilsona 20-22

ZAGINAŁ pies biały, foksterier, mieszaniec, kilka latek czarnych, ogon długi. — Proszę o zwrot za dobrem wynagrodzeniem: ul. Focha nr 55/57, 3545

DO WYNAJĘCIA pokój z kuchnią, z wygodami, ul. Jasnohorska nr. 108 — (obok parku).

OKAZYJNIE skrzypce dobre do sprzedania, ul. Śląska nr. 27, u gospodarza. 3571

ZAKŁAD KOTLARSKI FRANCISZKA RAKA

w Częstochowie został przeniesiony z Ryńku Narutowicza na ulicę Wilsona 40. Wykonuje wszelkie roboty kotlarskie oraz spawanie metali.

MASZYNE damską Singer sprzedam, 90 zł. z powodu redukcji. Zawodzie nr. 1. Podwójna nr. 7 m. 5.

SKLEP spożywczy z towarami do sprzedania, Zawodzie nr. 15. 3556

SKLEP z mieszkaniem do wynajęcia i dom do sprzedania, ul. św. Barbary 80.

DOM oraz plac blisko Jasnej Góry do sprzedania, ul. św. Barbary nr. 17 m. 1.

DOMEK z placem do sprzedania przy ul. Olsztyńskiej. — Cena 1700 zł. Wiadom. w „Renomie”. 2793

SKLEP spożywczy z mieszkaniem sprzedam, ul. Warszawska nr. 38. 3580

SUTERENA 2 izby, przy ul. Pilsudskiego — do wynajęcia. Wiadom. Kilińskiego 32.

3 POKOJE LUB 2 i pojedynczy z wygodami do wynajęcia, ul. Dąbkowskiego nr. 11, 2789

PLACE sprzedam ul. Pułaskiego róg św. Augustyna. Wiadomości telefonicznie — 10-69, browar. 3588

SPRZEDAM do kapusty maszynowe, duże, nowe, sprzedam. Również wypocząć — Hamera, ul. św. Barbary nr. 44. 2865

TANCZYC modnie, dokładnie wyuczony osoby pojedyncze, baletm. Kostecki, ul. Wasyngtona nr. 6, zgłoszenia codziennie.

UCZUWY przyjmie magazynier lub inną pracę, odpowiedzialny za 6,000 zł. Oferty do Sklepu „Gońca” pod „Magazynier”.

SKLEP spożywczy z mieszkaniem w Ryńku Narutowicza, Strażacka nr. 36, sprzeda tanio samotny, z powodu posiadania dwóch przedsiębiorstw handlowych. 3523

SKLEP spożywczy z towarami lub bez — sprzedam, ul. Narutowicza nr. 36.

ZIOŁA LECZNICZE na wszelkie choroby, ul. Jasnohorska nr. 38, Jasnowidz. 2806

Dywany perskie i kilmy przywiozły z repertarij, wyrabiam plectone szale, szalki, chustki, lizaki, po cenach niskich, ul. Narutowicza nr. 202 m. 1.

TOKARZA obznajmionego z pracą na automatach i rewolwerówkach poszukuje Horowicz, Wilsona 20-22

ZAGINAŁ pies biały, foksterier, mieszaniec, kilka latek czarnych, ogon długi. — Proszę o zwrot za dobrem wynagrodzeniem: ul. Focha nr 55/57, 3545

DO WYNAJĘCIA pokój z kuchnią, z wygodami, ul. Jasnohorska nr. 108 — (obok parku).

OKAZYJNIE skrzypce dobre do sprzedania, ul. Śląska nr. 27, u gospodarza. 3571

ZBIEG Z JAWY

Za 3 tygodnie wyjdzie z druku śliczna i wstrząsająca powieść „MALI MIECENICY”. — Towarzystwo św. Pawła, Al. Wolności 56 w Częstochowie.

CHRZĘCJAŃSKA wytwórnia mebli nowoczesnych Antoni Śaciński wykonuje wszelkiego rodzaju meble na zamówienie według najnowszych żurnali krajowych i zagranicznych po cenach b. przystępnych. Warunki do omówienia. Trwałość gwarantowana. ul. N. Marji Panny 21.

CENNIKI DETALICZNE dla sklepów spożywczych

Sklep „Gońca” Aleja 26 i III Aleja 52.

KAMIENICA nowa, 3-piętrowa, luksusowo wykończona, do chód roczny 7,400 zł., cena 73,000 zł., wpłaty 48,000 zł. Kamienica nowa 2-piętrowa, wygody, 7 sklepów, dochód 13,500 zł., cena 115,000, wpłaty 60,000 zł. Dom nowy 1-piętrowy, dochód 4400, wpłaty 25,000 zł. Dom nowy 3-mieszk., morga ogrodu, cena 12,000 zł. Wielki wybór placów, willi letniskowych i innych nieruchomości poleca do sprzedaży Grabowski, II Aleja nr. 29. 2877

DO WYNAJĘCIA listew na ramy i owalnych ram mieszczących się przy ul. Kopernika nr. 11 w Częstochowie została przeniesiona na ul. Racławicką nr. 12 od 1 października b. r.

MIESZKANIE do wynajęcia trzy pokoje z kuchnią, z wygodami i tarasem, ul. Chłopskiego nr. 25/27, 3570

PLAC przy ul. Hoene-Wronskiego, cena 2,700 zł., sprzeda Grabowski — II Aleja nr. 29. 2779

Służąca z gotowaniem potrzebna Jasnohorska nr. 59 m. 5 od g. 1 — 3 po poł. 2855

ZGUBIONO zaświadczenie na ramę rowerową Nr. 953 wyd. przez Malinberg, marki „Radius” dla Ludwika Ziawionego. — Takowe uniważnia się. Ludwik Ziawiony. 2862

DO SPRZEDANIA sklep, punkt Aleja Kosciuszki. — Wiadomości w „Renomie”. 2792

RADIO 3-lampowe na prąd — sprzedam, ul. Śniadeckich nr. 29 — w sklepie.

SPRZEDAM ładny plac, Lisinie, ul. Poznańska, Sosnowska.

POKÓJ umeblovany, frontowy, zupełnie oddzielne wejście z klatki schodowej do wynajęcia, Al. Wolności nr. 43/47, II piętro, telefon 16-46. 3577

POKÓJ umeblovany do wynajęcia, ul. Kazimierza 12, sklep. 3576

DWA POKOJE z kuchnią, słoneczne, z wygodami do wynajęcia zaraz, ul. gen. Dąbkowskiego nr. 29. 3565

KAMIENICA nowa, 2-piętrowa, komfortowa dochód 8,250 zł. cena 75,000, wpłaty 48,000 zł. Kamienica nowa, 4-piętrowa, dochód 7,800 zł. cena 75,000 zł., wpłaty 55,000. Kamienica 4-piętrowa 48 ubikacji, cena dochód 7,200 zł., cena 42,000. Kamienica 4-piętrowa — 16 ubikacji, komfortowa, dochód 4,000 zł., cena 33,000 zł. Trzy morgi ziemi placowej, w tem morga ogrodu, zabudowania kompletne, okolica Jasnej Góry 15,000 zł. Wielki wybór innych nieruchomości, poleca do sprzedania Starkiewicz, Częstochowa, ul. Wilsona 34

KUPIĘ maszynę do pisania. — Zgłoszenia z podaniem ceny do „Renomy” dla „Biuro”. 2791

WARSZAWSKA PASZCZKARNIA Aleja Wolności nr. 24, jedyna w Częstochowie poleca dla smakoszy znakomite swe wyroby — stale świeże. 3584

WILLA z 2-hektarowym ogrodem, 6 pokoi, łazienka, do wynajęcia, 80 — zł. miesięcznie, ul. Jasnohorska nr. 110 mieszki. 2.

MIESZKANIE cztery pokoje z kuchnią i wszelkimi wygodami, do wynajęcia, ul. Chłopskiego nr. 31/33. 3527

ZGINAŁ krowa bialo-czarna. Odprawić proszę: ul. Piastowska nr. 119, za wynagrodzeniem. 2785

ZGINAŁ pies młody, bury z białymi łatami, wabi się „Rex”. Odprowadzić za wynagrodzeniem ul. Barłowskiego nr. 76. 2874

DO CZTEROLETNI dziewczynki potrzebna wykwalifikowana wychowawczyni z dobrymi świadectwami. Al. Kosciuszki nr. 25 m. 5, między godz. 2 a 4 po poł.

OKAZYJNIE pięć ogrzewacz przenośny, tamże wórków do sprzedania. Wiad. Ślepa nr. 5 m. 14.

KUPIĘ okazyjnie pięć ogrzewacz przenośny, tamże wórków do sprzedania. Wiad. Ślepa nr. 5 m. 14.

KUPIĘ okazyjnie pięć ogrzewacz przenośny, tamże wórków do sprzedania. Wiad. Ślepa nr. 5 m. 14.

KUPIĘ okazyjnie pięć ogrzewacz przenośny, tamże wórków do sprzedania. Wiad. Ślepa nr. 5 m. 14.

KUPIĘ okazyjnie pięć ogrzewacz przenośny, tamże wórków do sprzedania. Wiad. Ślepa nr. 5 m. 14.

KUPIĘ okazyjnie pięć ogrzewacz przenośny, tamże wórków do sprzedania. Wiad. Ślepa nr. 5 m. 14.

KUPIĘ okazyjnie pięć ogrzewacz przenośny, tamże wórków do sprzedania. Wiad. Ślepa nr. 5 m. 14.

KUPIĘ okazyjnie pięć ogrzewacz przenośny, tamże wórków do sprzedania. Wiad. Ślepa nr. 5 m. 14.

KUPIĘ okazyjnie pięć ogrzewacz przenośny, tamże wórków do sprzedania. Wiad. Ślepa nr. 5 m. 14.

KALENDARZE na rok 1937 REGULAMINY PRACY do nabycia w Księgarni i sklepie „GOŃCA”

Nie odczepny grosz litości, lecz dług społeczny... Złóż ofertę na bezrobotnych!

Dobrowolna danina rolnictwa

100.000 ton ziemiaków i 45.000 ton żyta.

Spośród wszystkich sekcji Ogólnopolskiego Obywatelskiego Komitetu Pomocy Zimowej Bezrobotnym najbardziej zaawansowana w pracy jest sekcja rolnicza, która najwcześniej musiała podjąć działalność ze względu na kończący się już sezon kopania kartofli.

Zważywszy, że liczba osób, korzystających z pomocy zimowej, wynosi około miliona, Komitet będzie musiał rozprządzać co najmniej 100.000 ton ziemiaków, oraz ok. 45.000 ton żyta.

Akcję sekcji rolniczej w dużym stopniu ułatwia pomoc rozwinętego aparatu zbiórki na F.O.N. Poza tym akcję pomocy zimowej prowadzi Izba rolnicza, Centralne Tow. organizacyjne i kółka rolnicze, Pomorskie Tow. rolnicze, Miłopolskie Tow. rolnicze, Rada naczelna organizacji ziemian oraz Zrzeszenie właścicieli lasów.

Organizacje te wydały wczoraj odezwę do ogółu rolników wzywającą do złożenia w okresie od 15 b.m. do 1 grudnia b.r. jednorazowej dobrowolnej

nej daniny w naturze na rzecz pomocy zimowej w wysokości od 1 do 4 kg. żyta i 5 do 10 kg. ziemiaków z jednego hektara ziemi uprawnej.

Jak zużyty będzie milion zł. przeznaczony przez Z. U. S. na pomoc zimową.

Suma miliona złotych, zadeklarowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na akcję pomocy zimowej, wydana będzie ze specjalnego funduszu pożyczkowo-subsyencyjnego, przeznaczonego na udzielanie subwencji poszczególnym ubezpieczalcinom społecznym.

Ponieważ ubezpieczalnie społeczne udzielały świadczeń tylko ubezpieczonym i członkom ich rodzin, przeto suma miliona złotych, zadeklarowana przez Z. U. S., zużyta będzie przez Ogólnopolski Komitet Pomocy Zimowej dla tych bezrobotnych, którzy ze świadczeń ubezpieczenia na wypadek choroby i na wypadek braku pracy korzystać nie mogą.

Pomoc ta przeznaczą się w poważnym stopniu do nieobniżania zdrowotności wśród rzeszy bezrobotnych w miesiącach zimowych, a za tym odpowiada najzupełniej celom i zadaniom ubezpieczeń społecznych, z których to zadań najważniejszym jest ochrona zdolności do pracy.

wateli, skazanych na dożywotni analfabetyzm? Niech się z roku na rok mnożą krocie analfabetów, niech Polska bije na głowę wszystkich partnerów w tym smutnym konkursie ciemnoty, byle nie naruszona została pryncypialność doktrynerów Z. N. P.

Żydzi fabrykują KRZYŻE NAGROBKOWE.

Zbliża się Święto Zmarłych. Na cmentarze podają tłumy wiernych, by na grobach swych najbliższych pomodlić się za ich dusze. Wielu przyozdobi groby kwiatami, nalepkami i świecami. Na rynku w Krakowie ukazały się przeznaczone do tego celu gipsowe krzyże nagrobkowe, długości około 15 centymetrów, z głową Chrystusa Pana w pośrodku. Na krzyżu znajduje się 5 świeczek. „Chrześcijański Front Gospodarczy” zawiadamia, że krzyże te wyrabia żydowska firma Firlet i S-ka w Krakowie. Założycielami i właścicielami fabryki i robotnikami są wyłącznie Żydzi. Robota jest wykonana tandetnie. Głowa Chrystusa Pana na krzyżu jest zniekształcona, po większej części bez nosa lub ucha. Ten tandetny towar zalewa całą Polskę. Dziennie rozwiożą go żydowskie fabrykanci w ilości 2 do 4 samochodów ciężarowych.

Wywóz skierowany jest do wszystkich większych miast polskich, nie wyłączając Poznania. „Chrześcijański Front Gospodarczy” ostrzega wszystkich kupców chrześcijan przed nabywaniem sprofanowanych artykułów naszego kultu religijnego i wzywa wszystkich Polaków chrześcijan do bojkotu tych towarów.

Wyciągnij rękę do głodnego współbrata.
Złóż ofiarę na Pomoc Zimową dla bezrobotnych.

TASME PAPIEROWA PODGUMOWNAA

do uszczelniania okien na zimę

można nabyć

w Księgarni i Sklepie „Gońca”

Alcja 26, tel. 20-50.

cy wynosić będzie dla młodzieży z cenzusem 6 tygodni, przy czym służbę będzie można odbyć w okresie od 1 kwietnia do 1 października. „Cenzusowcy” mają nasyć hufce w stosunku 20 do 25 procent.

Służba młodzieży z cenzusem w hufcach junackich będzie w zasadzie ochotnicza, a przynus będzie tylko pośrednią. Uzyskanie stopnia podoficera rezerwy dostępne będzie tylko dla tych, którzy odbyli służbę junacką. Poza tym ta młodzież, która przejdzie przez hufce, będzie miała pierwszeństwo w przyjęciu do wyższych zakładów naukowych oraz przy obsadzeniu posad państwowych.

Junacy bez cenzusu przechodzą będą 4-miesięczne przeszkolenie w przemyśle motoryzacyjnym i w rzemiośle.

700.000 poborowych zmobilizuje

w r. 1937 zastępcza służba wojskowa 8 milionów zł. zarobi na tym kraj.

Wchodzi w życie od przyszłego roku zastępcza służba wojskowa w postaci bezpłatnej pracy na rzecz państwa nasuwa pytanie: Jak się odbije ta inowacja na naszych stosunkach gospodarczo-społecznych?

Ilość mężczyzn wchodzących w grę w roku przyszłym 5-ciu roczników od 1912 do 1916 wynosi około 1.300.000 osób. Czynną służbę wojskową odbywa lub odbyła niespełna połowa z nich. Możemy przeto szacować ilość osób, które zostaną powołane w roku 1937 do „zastępczej służby wojskowej” na 700 tysięcy.

Ponieważ zaś każdy z powołanych ma dać państwu 6 dni pracy, otrzymamy w sumie — po odliczeniu zwolnień — 4-ry miliony dniówek. Licząc wartość pieniędzy na dniówki młodego dorosłego mężczyzny po cenie najtańszej, odpowiadającej stawkom wynagrodzenia bezrobotnych na robotach publicznych, a za tym po 2 — 3 zł. (zależnie od okolicy), dochodzimy do cyfry 8 — 12 milionów zł. czyli średnio 10 milionów zł. w ciągu roku.

Taką sumę zyskałoby państwo, o ile wszyscy powołani pracowaliby na terenie własnej gminy, a zatem nie obciążali państwa kosztami wyżywienia. Na odwrót, w wypadku gdyby wszyscy pracowali na terenach dalszych i żywności byli przez państwo, trzeba by na koszt wyżywienia odliczyć około 4 milionów.

Biorąc średnią z obu ewentualności, możemy określić zysk państwa na 8 milionów rocznie. W porównaniu z nikłą sumą około 200 tysięcy złotych, jakie daje obecny podatek wojskowy, stanowi to oczywiście spore zwiększenie możliwości inwestycyjnych państwa.

Jak się odbije ta reforma na bezrobociu?

Nie będziemy dalecy od prawdy, szacując średnią roczną ilość bezrobotnych mężczyzn (zarówno zarejestrowanych, jak i niezarejestrowanych) na okragły milion. Marujemy zatem rocznie (licząc 300 dniówek w roku) 300 milionów dni roboczych. Zastępcza służba wojskowa wpłynie zatem również w pewnym stopniu na zmniejszenie się bezrobocia, redukując to marnotrawstwo żywego kapitału narodowego o półtora procent w skali rocznej. W okresie zaś, gdy poszczególne roczniki będą powoływane na służbę zastępczą, bezrobocie będzie do różnie spadało o 10 i więcej (nawet 25) procent.

PROSZKI
Kogutek
Leczenie
GRYPY, PRZEBIECZENIE
BOLE GŁOWY ZĘBÓW
„DZIAŁA ODWODNIACZNO PRZECIWPALNICY”
PACIENCI JAKIE PRZECIWPALNICY
SŁUŻĄCZA NAJLEPSZĄ
WŁAŚCIWOŚĆ PROSZKI JAKOŚCIOWEJ
SŁUŻĄCZA NAJLEPSZĄ
PROSZKI „KOGUTEK”
SŁUŻĄCZA NAJLEPSZĄ
PROSZKI „KOGUTEK”

Nie wolno współpracować z organizacjami katolickimi

Taką instrukcję wydał Zw. Nauczycielstwa Polskiego.

K. A. P. podaje:

Kierownictwo Związku Nauczycielstwa Polskiego w swych wystąpieniach prasowych podkreśla, że stawiany mu zarzut wrogiego stosunku do religii i Kościoła katolickiego jest bezpodstawny. Zarzutem tym posługują się rzekomo przeciwnicy Z. N. P., by względami obowiazku ideowego upozorować swą walkę z tą organizacją.

Jednakże czynny przywódców związkowych nie idą w parze z zapewnieniami o lojalnej postawie wobec Kościoła. Nie brak dowodów, iż nazbyt często stwierdzających słusność tego oskarżenia. Do dawnych przybysza nowy.

W dniu 1-ym października r. b. zarząd główny Z. N. P. wydał okólnik Nr. 1 (1936-37), w którym, omawiając w instrukcji o zebraniach Ognisk sprawę organizacji współpracy członków Z. N. P. ze stowarzyszeniami społecznymi pisze:

„W referacie tym należy podkreślić zasady przyjęte przez Z. N. P. dla współpracy ze stowarzyszeniami społecznymi, zwłaszcza jak kółka rolnicze, spółdzielnie i t. p. Ustalić należy, z którymi organizacjami, istniejącymi na terenie Ogniska — związkowcy będą współpracować, a w których członkowie Z. N. P. współpracować powinni. Do tych ostatnich należą: Polska Maciej Szkolna (!) Akcja Katolicka, Stowarzyszenia Młodzieży Katolickiej i te organizacje, które znane są w miejscowym terenie z wrogiego stosunku do Z. N. P. i statutowych jego celów.”

Motywy tego zarządzenia, nakazujące go bojkotowanie Akcji Kat. i stowarzyszeń katolickich, mają na celu przerzucenie odpowiedzialności za ten stan rzeczy na obóz katolicki i opierają się na twierdzeniu niezgodnym z prawdą. Akcja Katolickiej, zarówno jak wszelkim organizacjom katolickim, bez względu na to, jakie pomniejsze i cząstkowe zadania realizują obok naczelnego ideału służby Kościołowi i Ojczyźnie, obca jest jakakolwiek niechęć wobec zawodowych celów nauczycielstwa. Nie wysiłki Związku, zmierzające do polepszenia doświadczeń nauczycielskich i podniesienie oświaty w kraju na możliwie najwyższy poziom — dla tych zamierzeń mamy tylko słowa uznania — ale tendencje wychowawcze w szkolnictwie, sprzeczne z duchem chrześcijańskim i katolickim są przedmiotem krytyki i czujności ze strony opinii katolickiej.

„Polska Maciej Szkolna z całym tupestem domaga się obecnie przekazania jej opieki wychowawczej nad bezszkolnymi dziećmi, a cała prasa reakcyjna występuje przeciw postulatowi zasadniczemu Związku, który domaga się, by oświata powszechna była prowadzona wyłącznie przez Państwo i pod kierunkiem Państwa.”

Jak nazwać upieranie się przy tego rodzaju zasadniczym postulacie, gdy jest rzeczą oczywistą, że państwo nie może zapewnić obecnie — a i w bliskiej przyszłości nie będzie mogło tego uczynić — nauczania obywateli rzeszy prawie, prawie półtora miliona dzieci? Czyż nie jest rzeczą jasną jak słońce, że przez takie stawianie sprawy przywódcy Z. N. P. swoją niezmierzona, niewzruszona zasadą chcą okupić ciemnotą i niedolą niezliczonych istot dziecięcych, przyszłych oby-

30 dni pracy dla państwa

KILKA MILIONÓW DNIÓWEK DLA SŁUŻBIE

W najbliższych dniach w formie dekretu P. Prezydenta Rzplitej ukaże się ustawa o zastępczej służbie wojskowej. Ustawa opierać się będzie na zasadzie, że ten, kto nie idzie do wojska, musi dać państwu pewną normę pracy.

Dekret ten nałoży na wszystkich mężczyzn, którzy nie odbyli służby wojskowej obowiązek odpracowania w okresie 5-ciu lat 30-tu dni na robotach publicznych.

Celem wykonania tej pracy państwo powoływać będzie w ciągu 5-ciu lat, na 6 dni rocznie, w terminach dowolnych, wszystkich mężczyzn, jako nadkontyngentowych oraz tych, którzy otrzymali kategorie „C” i „D” (pospolite ruszenie z bronią i bez broni) oraz tych wszystkich, którzy przeszli w wojsku nie więcej nad 5 miesięcy. Obowiązek pracy zastępczej dotyczyć będzie wymienionych kategorii mężczyzn przed ukończeniem 33-go roku życia.

Podczas wykonywania obowiązków, powołani będą się żywić na koszt własny, jeżeli będą pracowali w obrębie własnych gmin. Jeżeli będą pracowali po za jej granicami, lub gdy odległość od miejsca pracy przekraczała będzie 5 kilometrów, pracujący będą żywieni i kwatrowani oraz otrzymają zwrot kosztów przejazdu.

Osoby, objęte obowiązkiem zastępczej służby wojskowej, powołane będą do robot, do których są fizycznie zdolne, o ile możliwości w zakresie ich specjalności zawodowej.

Ustawa nie wyznacza żadnego terminu powołania na roboty. Organy wykonawcze będą musiały liczyć się z warunkami ekonomicznymi zobowiązanych do pracy i powoływać ich w czasie najbardziej odpowiednim.

Wobec pracujących stosowane będą przepisy o ustawodawstwie i higienie pracy. Kto w jednym roku z powodów usprawiedliwionych nie będzie mógł spełnić obowiązków, temu 6-dniowy okres pracy nie będzie przekładany na rok następny.

POLSCIE USTAWA O ZASTĘPCZEJ WOJSKOWEJ.

Charakter wykonywanych prac.

Dzięki ustawie państwo zyska rocznie kilka milionów dniówek. Głównym zadaniem prac wykonywanych będzie uprzędowanie osiedli oraz podniesienie ich na wyższy poziom gospodarczy i kulturalny przez budowę nowych inwestycji. Dlatego też jednostką administracyjną będzie gmina. Powołani do służby zastępczej budować będą w gminach strzelnice, boiska i pływalnie, by sport i wychowanie fizyczne mogło być uodpornione najszerzej masom ludności. Poza tym wykonywane będą prace, związane z obroną lotniczą, a więc zalesianie wolnych obszarów, zadrzewianie osiedli i dróg, budowa schronów itd. Wreszcie druzniny zastępcze będą budowały drogi i konserwowały je, kopaly studnie i prowadziły prace melioracyjne.

W 1937 roku do prac tych powołane będzie 5 roczników od 1912 do 1916.

Z chwilą wejścia w życie dekretu zniesiony będzie podatek wojskowy, którego wies ostatnio, z powodu ciężkich warunków niemal zupełnie nie płać.

Młodzież z cenzusem

w Junackich Hufcach Pracy.

Równocześnie zająd zmiany w organizacji Junackich Hufców Pracy, przejętych przez władze wojskowe i traktowanych, jako podstawa przyszłej armii pracy.

Do chwili obecnej junacy rekrutują się wyłącznie z młodzieży bezrobotnej. Nowe kierownictwo hufców dążyć będzie do nasycenia organizacji elementem młodej inteligencji, która przyczyniłaby się do podniesienia poziomu ideowego i moralnego bezrobotnych, pracujących na równych z nimi prawach i obowiązkach. — Przez hufce junackie przeprowadzona więc będzie młodzież z cenzusem naukowym, podlegająca obowiązkowi służby wojskowej. Młodzieży takiej wychodzi rocznie z zakładów naukowych około 14.000.

Czas służby ochotniczej w hufcach pra

HUMOR I SATYRA.

Nowa pisowala.

Jak wiadomo, Ministerstwo Oświaty w związku z nową pisownią poleciło nauczycielom klas wyższych, by na lekcjach polskiego kazali uczniom poprawiać książki i podręczniki.

Z rozpoczęciem roku szkolnego można było usłyszeć takie rozmówki pomiędzy dwunastoletnimi szubakami:

— Coś robił wczoraj?

— Poprawiałem Sienkiewicza. A ty?

— Ja korygowałem dwie nowelki Prusa, a od jutra zabiorę się do Orzeszkowej.

— Tak, tak, trzeba ich nauczyć pisać.

Przysięga.

— Przysiękłeś przecież swojej żonie, że nie będziesz wracał wstawią do domu?

— Ja... dotrzymuję słowa! Od ośmiu dni nie pokazuje się wogóle w domu!

U fotografa.

Fotograf: — Proszę zamknąć usta, mój panie. Płyta fotograficzna ma tylko 24 cm. szerokości!

Młodościowa literatura.

— Proszę o romans.

— Ale jaki?

— Ażebym jedno z kochających się dostało obłąkania, a drugie wyskoczyło z piętego piętra na ulicę...

— A czy może być jedno otrute, a drugie powieszone?

— Owszem, proszę bardzo.

Wśród szoferów.

— Jeżdżę od dziesięciu lat i miałem dotychczas wszystkich trzy wypadki!

— A ja dopiero dwa!

— Jak dawno pan jeździ?

— Od wczoraj!

I tak źle i tak nie dobrze.

— Z moim mężem nie mogę dojść do ładu.

— Jak to?

— Jeżeli się źle czuję, piję wódkę, a jeżeli piję wódkę, to się źle czuję.

Jedynie życzenie.

— Mam tylko jedno, jedynie życzenie. Kochałybyśmy — mówi młoda małżonka do swego obłąkającego, z którym wraca właśnie od ołtarza. — Jeśli je spełnisz, odesłamy się szczęśliwi!

— Jakże, kochanie?

— Chcę, żebyś mi nigdy niczego nie odmawiał!

CO USŁYSZYMY DZIŚ PRZEZ RADJO?

NIEDZIELA, 25 PAŹDZIERNIKA.

6'30 Audycja poranna 1130 Audycja dla szkół 12'03 Muzyka z płyt. 15'15 Koncert. 16'10 Audycja dla dzieci starszych. 17'00 Ustępienie państw nowoczesnej i obrona narola. 17'15 Koncert solistów. 17'30 „Wielkie dni Pasteura”. 19'20 Muzyka lekka 19'30 Koncert z udziałem Tadeusza Łucjaja. 21'00 „Opowieść o Chopinie”. Wieczór II „Sielskie dzieciństwo”. 21'30 Jan Nepomucen Hummel: Septet op. 74 d-moll. 22'30 „Jesień”. — montaż literacko-muzyczny. 22'30 Koncert z udziałem Lucyny Szczepańskiej.

PONIEDZIAŁEK, 26 PAŹDZIERNIKA.

6'30 Audycja poranna. 11'30 Poranek dla szkół powszechnych. 12'03 Koncert popularny. 15'15 Muzyka z płyt. 16'35 Koncert symfoniczny. 17'00 „Robotnik w Niemczech” — reportaż. 19'00 Recital fortepianowy Fritzsa Hansa Rehla. 19'35 Koncert muzyki lekkiej i tanecznej. 21'00 Trzecia audycja z cyklu „Sylwetki kompozytorów polskich”. 22'10 Muzyka lekka i taneczna.

DAJCIE PRACĘ BEZROBOTNYM!

BILETY WIZYTOWE Nr. 535.

Z poniższych biletów wizytowych ułóżysz:

KRYZATKANA

== tytuł filmu

CITANTAL

== nazwa kina, w którym film ten będzie wyświetlany.

LAGA

== nazwisko bohaterki tego filmu.

Nagrody zamiast książek: I — 5 biletów bezpłatnych do kina; II — 3 bilety bezpłatne do kina; III — fotostudyjki wg. rozwiązania z jej autogramem.

Warunki ubiegania się o nagrodę: Rozwiązania w zakładce kopercie z zaznaczeniem „Zagadka filmowa” w terminie dziesięciodniowym nadsyłać należy do redakcji „Gońca Czesłochowskiego”. Wykaz nagrodzonych ogłoszony zostanie w „Gońcu Czesłochowskim” w dniu premiery filmu z rozwiązaniem.

Przy nadsyłaniu rozwiązań prosimy dołączyć poniżej zamieszczony kupon.

Kupon szarady № 535.

ROZWIĄZANIE LOGOGRYFU Nr. 534.

TYDZIEŃ POMOCY BEZROBOTNYM.

eueniTeza, dZyn, doDo, jaZgarz, gaglzm, incEpa, t, iguaNodon, solPuga, BEZROBOTNYM, teMur, dysOrla, cynChona, frYta.

Trafnych rozwiązań logogryfu nie nadesłano.

Rozmaitości

(X) Nowi misjonarze udają się do Abisynii. Niebawem wyjeżdża z Włoch do Abisynii sześciu nowych misjonarzy, których terenem działalności będzie północno-za-afrykańska część zajęta przez Włochy Abisynii. Działalność misyjna w tym kraju, w którym utworzy się w przyszłości nowy wikariat apostolski, będzie miała charakter misji wschodniej, t. zn. msza św. i inne nabożeństwa odbywać się będą w obrządku wschodnim odpowiednio do obrządku chrześcijańskich tubylców.

(X) Genewskie kłopoty. Liga Narodów obradująca w Genewie ma swoje duże kłopoty. Genewa miasto ma też swoje kłopoty, ale zupełnie innego kalibru. Otóż rada kantonu genewskiego postanowiła zamienić napoléoniskie trójkątne służące jako nakrycie głowy policjantów tamczyńskich na hełmy, typu angielskiego. Ten pomysł nie spodobał się mocno mieszkańcom Genewy, którzy odznaczają się wysokim stopniem lokalnego patriotyzmu i nie chcą się zgodzić na takie „spowiewanie”, jak mówią, tradycji. Oburzenie wśród genewczyków jest tak wielkie, iż szereg organizacji lokalnych wzniosło protesty piśmienne przeciwko decyzji rady kantonalnej. Gdyby kłopoty Ligi Narodów były tego kalibru, Europa mogłaby spać spokojnie.

(X) Sygnały świetlne przy hotelu dentystycznym. W jednym z większych gabinetów dentystycznych w Londynie zastosowany został oryginalny system sygnałów świetlnych, którego celem jest umożliwienie pacjentowi porozumienia się z dentystą w sposób bezgłówny. Otóż przy hotelu dentystycznym znajduje się tabliczka z guzikami: jeśli pacjentowi zabieg przyczyniający duży, ostry ból, naciska on pierwszy guzik i zapala się wówczas czerwone światło, co oznacza — jak zawsze i wszędzie — „stop!”, Żółte światło oznacza: „baczność!”, zielone — „spokój” i zgodę na zabieg. Okazało się, że sygnalizacja świetlna wpływa bardzo dodatnio na nerwowych pacjentów i uspokaja ich.

Nici i jedwabie

do szycia bawełny i wełny do cerowania

TYLKO „TRZY LILJE”

Fabryka chrześcijańska.

1. Karczek tej młodocianej sukni z ciemno niebieskiej marocain zapina się z tyłu. Tak szerokie rekawy jak i dolna część bluzeczki łączą się z karczkiem za pomocą szczypanek. Szerokość spodniczek zebrana z tyłu zakładkami rozszerzającymi się poniżej bioder. 2. Młodociana sukienka z lawendowej angorettie przybrana brązowym sznurowaniem, koline rzykiem i paskiem z brązowej tafty. Zakładki rekawów poszerza ją ramiona. Spodnica w fałdy pod kieszeniami.

BIELIZNA I STRÓJ DOMOWY.

1. Czarna piżama z sztucznej satyny. Bluzka kasakowa i spodnie są przybrane wąskimi, czerwonymi pliskami. 2. Kombinezon z szar mezy w pastelowym kolorze. Wyścielecie spiczaste, wąskie ramiączka z przodu oryginalnego kroju leży bardzo dobrze. 3. Elegancka maleta poranna z niebieskiego, wzorzystego jedwabiu do piana z epoletkami. Różowe ramiączka i szarja, dół suto fałdowany.

Więk.

Sędzia pyta świadka: — Ile pani ma lat?

Dwadzieścia pięć i kilka mie sięcy.

— Ile miesięcy? — Pani wie, że pani musi swoje zeznania zaprzysiąć.

— Uśmiech znikł z twarzy kobiety, która oblała się potem.

Liczyła przez chwilę na palcach wachoczu rzekła: Dwadzieścia pięć lat... sto trzydzieści sześć miesięcy.

HALINA ZABOROWSKA.

Na całe życie

POWIEŚĆ

I.

Brent dyktuje warunki.

— Będę grał tylko z Alma Bondi — oświadczył Brent.

Wywołało to panikę.

Porwał się z miejsca wszechstronny dyrektor koncernu A. G. Smith.

Ocierając dużą, niebieską chustką zroszone potem czoło, wlepił w niego zaokrąglone przezielenie oczy kierownik techniczny, poczciwy, solidny Niemiec, Wilhelm Bauer.

Zaczęli mu obaj tłumaczyć, że przecież to niepodobienstwo, Alma Bondi nie występuje od trzech lat, świat już o niej zapomnieli, zresztą przecież ona sama zerwała kontrakt przed terminem i powiedziała, że już nigdy do filmu nie wróci.

Przez kilkanaście minut słyszał Brent zmieszane głosy obu dyrektorów. piskliwy A. G. Smitha i niski, brzączący bas Wilhelma Bauera. Nie słuchał, co mówili. Wiedział, że i tak postawi na swoim.

Albo... będzie musiał odejść.

Ale nie, tej myśli Brent nie dopuszczał do siebie.

Nad niski, brzączący bas Wilhelma Bauera wybił się płaczliwy głosik A. G. Smitha.

— Pan nie wie, co robi! Pan mnie rujnuje! Przecież na ten film nikt nie pójdzie. Ja na tem wszystkim stracę!

Brent odparł spokojnie:

— Będę grał tylko z Alma Bondi.

Po twarzy dyrektora wielkiego koncernu filmowego odciekają okragłe, gęste kropelki potu. Spojrzył błagalnie na

1) Wilhelma Bauera, jakby szukając u niego pomocy.

Niemiec milczał, wyduł z rezygnacją wargi i wrzucił swymi szerokimi, potężnymi ramionami. Rozłożył bezradnie ręce i spojrzał na A. G. Smitha. A potem, w poczuciu spełnionego obowiązku, otarł spoczone czoło dużą, jasnoniebieską chustką, podobną kolorem do jego jasnych, dobrych oczu.

A. G. Smith jeszcze nie rezygnował. — Dlaczego się pan uparł? Pan mnie chce zrujnować! — zawodził płaczliwie.

Brent obojętnie patrzył w okno. Zdesperowany A. G. Smith wetknął mu w rękę grubą, w srebro oprawioną, ciężką album.

— Pan jeszcze tego nie widział. Tu są najpiękniejsze dziewczyny świata. Pan nie zna chyba naszych dziewczyn! Niech pan to obejrzy.

Z lekkim uśmiechem, ni to ironii, ni pozbawiania, za którym szalały tłumy, wziął Brent album i zaczął go leniwym ruchem przesuwać. Obojętnie przyglądał się najpiękniejszym artystkom, niekoronowanym władczyniom srebrnego ekranu, których gaże sięgały zawrotnych sum, a wszystkie wypływały z ogniotrwałej, pancerniej kasy nieszczęśliwego A. G. Smitha.

W pewnej chwili wzrok Brent'a zatrzymał się na jednej karcie drogiego, grubego albumu. Z uśmiechem, sobie tylko właściwym, podał otwarty dyrektorowi.

— Ta.

Pochylił się nad fotografią wspaniałą A. G. Smitha i Wilhelma Bauera. Pierwszy wyprostował się A. G. Smith i jęknął z desperacją, patrząc na Brent'a.

— Alma Bondi!

Rozwścieczony, wyrwał z albumu fo-

tografię i cisnął na ziemię z pasją. Brent bez słowa schylił się, podniósł ją i włożył do portfela.

— Właśnie — przytaknął spokojnie. Chciał odejść.

A. G. Smith przytrzymał go za rękaw eleganckiego, sportowego ubrania, kosztującego setki dolarów.

Ale już wtedy wiedział, że ustąpi. Brent był modny.

Świat szalał za nim. Domagano się coraz nowych filmów z nim.

Brent znał swoją cenę. Mógł dyktować swoje warunki.

I dyktował.

A. G. Smith wiedział, że się zgodzi na wszystko, czego zażąda Brent, ale chwycił się jeszcze ostatniej deski ratunku.

Gwałtownie zerwał słuchawkę wewnętrzznego telefonu.

— Halo! Halo! Roger! Przysłać natychmiast wszystkie dziewczyny! Szybko! Poczekaj pan — zwrócił się prosząco do Brenta.

Uśmiechnął się ledwie dostrzegalnie i usiadł spokojnie na swoim miejscu przy oknie, we wspaniałym, według wszelkich zasad nowoczesnej techniki i mody urządzonym apartamencie biurowym kierownika koncernu A. G. Smitha.

Drzwi się lekko uchyliły.

Ukazała się w nich jasna, puszysta główka Lili, pupilli dyrektora, popularnej gwiazdki.

— Nareszcie! Są dziewczyny — odechnął A. G. Smith.

Ustawili się długim szeregiem przy szarej, chłodnej ścianie, na początku gwiazdy pierwszej jasności, najbardziej kasowe artystki, grające w rolach tytułowych, za nimi w hierarchicznym porządku coraz mniej znane, statystki i nie-

znane nikomu z imienia i nazwiska, zgrabne i przemile girls'y.

— Spójrz pan — szeptał gorączkowo A. G. Smith. — Lili — wskazał na jasną, puszystą gwiazdę. — Nie? To Norma? Też nie? To może Joan? Grał pan przecież z nią! A może która z tych?

Brent wolno potrząsnął głową.

Wesoła, puszystogłowa Lili odwróciła się ze złą, pogardliwą miną, statystki patrzyły z wyrzutem, jedna z nieznanego nikomu z imienia i nazwiska, przemilczyła, ale jednakowych, jakby hurtem produkowanych girls'ów, wybuchnęła gorzkim, dzieciennym płaczem. Lili otworzyła drzwi i na czele długiego korowodu najpiękniejszych dziewcząt Ameryki wymaszerowała z dużego, z przepięknym urządzeniem gabinetu A. G. Smitha.

Brent po raz trzeci powiedział spokojnie:

— Będę grał tylko z Alma Bondi.

A. G. Smith z jękiem opadł na krzesło. Po raz pierwszy w życiu zemdał.

Solidny, poczciwy Niemiec, Wilhelm Bauer, patrzył na wielkiego artystę z podziwem i sympatią, widoczną w jego jasnych, okragłych, pogodnych oczach, koloru dużej chustki, którą co parę chwil machinalnym ruchem ocierał czoło.

II.

Wilhelm Bauer zawsze wierny.

Kiedy wielki A. G. Smith po krótkim omdleniu wrócił do siebie, był z nim w pokoju tylko Wilhelm Bauer. Brent'a już nie było. Odszedł, uważając widoczną swoją obecność tu za niepotrzebną.

A. G. Smith powtórzył okiem po swoim gabinecie. Na biurku przed nim leżał porzucony, oprawny w ciężkie srebro album najpiękniejszych dziewcząt świata.

C. d. n.